

**Právnická fakulta Masarykovy univerzity
obor Právo
Katedra správní vědy a správního práva**

**Evropské agentury jako
vykonavatelé správního práva
Evropské unie**

Diplomová práce

Jan Slavíček

Brno 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Evropské agentury jako vykonavatelé správního práva Evropské unie** zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Brně 31. října 2017

.....
Jan Slavíček

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval JUDr. Lukáši Potěšilovi, Ph.D. za odborné rady a připomínky k tématu této diplomové práce a také za trpělivost a vstřícnost. Dále bych rád poděkoval svému nejbližšímu okolí za trpělivost a podporu.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá fenoménem agentur Evropské unie. Zaměřuje se zejména na jejich vznik, vývoj a právní základ. Dále se práce zaměřuje na současnou situaci agentur, jednotlivé pohledy na jejich členění, jejich fungování, pravomoci, organizační strukturu a možnosti kontroly agentur, zejména skupiny decentralizovaných agentur Evropské unie. Podrobněji se práce zaměřuje na vybrané agentury ze stejné oblasti působnosti. Práce analyzuje jak obecná východiska agentur, tak jejich hodnocení a možné budoucí směřování.

Klíčová slova

Agentury EU, správní právo EU, decentralizované orgány, specializované orgány, Evropská unie, Evropská komise, sekundární právo EU

Abstract

The thesis deals with the phenomenon of agencies of the European union. It analyzes their establishment, development and legal basis. Moreover the thesis analyzes the present status of agencies, different view on their categorisation and their functioning, powers, organisational structure and controlling mechanism of agencies, mainly of the category of decetralsed agencies. The thesis closely examines chosen agencies that deal with the same area of policy, The thesis analyses the problematic of EU agencies, but also their evaluation and future.

Keywords

EU agencies, administrative law of the EU, decentralised bodies, specialized bodies, European Union, European Comission, secondary law of the EU

Obsah

Úvod.....	6
2 Agentury Evropské unie	7
2.1 Vznik a vývoj agentur	12
2.2 Právní základ agentur	17
2.3 Členění agentur.....	21
2.3.1 Členění dle Komise	22
2.3.2 Alternativní členění	25
3 Fungování agentur	28
3.1 Pravomoci.....	28
3.2 Organizační struktura	29
3.3 Pracovní programy a výroční zprávy	35
3.4 Kontrola.....	36
4 Vybrané agentury Evropské unie.....	39
4.1 Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) 39	
4.2 Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF).....	42
4.3 Problematika agentur v oblasti odborného vzdělávání.....	44
Závěr.....	47
Seznam zdrojů	52
Monografie	52
Judikatura	52
Internetové zdroje.....	53
Právní předpisy.....	54

Úvod

Fenomén tzv. nezávislých agentur Evropské unie, představujících vykonatele množství správních agend Evropské unie vznikl, v 70. letech minulého století. Hlavním obdobím zřizování agentur však byla léta 90. a následně období po roce 2000, ve kterém došlo k největšímu nárůstu počtu agentur.

Cílem této diplomové práce je analýza a zhodnocení agentur Evropské unie. Zejména tedy se zaměřením na vznik, vývojové konsekvence a současný stav těchto orgánů správního práva Evropské unie. Dalším z cílů této práce je rozbor různých typů členění agentur a jejich porovnání, na což následuje aplikace těchto obecných poznatků na konkrétní agentury a jejich porovnání a vyhodnocení. Diplomová práce má tedy za cíl přinést ucelený pohled na fenomén agentur Evropské unie, jejich zhodnocení a nastínění dalšího možného vývoje.

K dosažení výše uvedených cílů práce jsou použity metody kompilace dosavadní právní úpravy, poznatků z odborné literatury a dalších relevantních dokumentů, jejich následná komparace a analýza.

Vzhledem ke skutečnosti, že k danému tématu existuje minimum česky psané literatury, jsou ve větší míře zastoupeny netištěné analytické zprávy a jiné dokumenty dostupné na oficiálních webových stránkách evropských institucí a samotných agentur. Odbornou literaturou tvořící páteř práce tak budou zejména publikace zahraniční. Uvedené citace jsou tedy zpravidla vlastním překladem z anglického jazyka.

2 Agentury Evropské unie

Agentury Evropské unie (dále jen „agentury“) jsou orgány zřízené sekundárním právem Evropské unie¹ za účelem výkonu specifických úkolů. Velmi často se jedná o úkoly koordinačního charakteru, existuje však i několik agentur disponujících přímou rozhodovací pravomocí, které mají dopad na fyzické a právnické osoby v Evropské unii. Agentury jsou výkonnými orgány odlišnými od Evropské komise (dále jen „Komise“), kterým je svěřena řada pravomocí od již zmíněné koordinace politik a programů Evropské unie, přes výkon dozoru nad určitou částí společného evropského trhu, po vydávání rozhodnutí, jež přímo zavazují fyzické a právnické osoby v rámci Evropské unie. Agentury disponují právní subjektivitou a různou mírou rozpočtové nezávislosti. Pojem „agentura“ představuje pojem nadřazený, kdy jednotlivé agentury mohou, a velmi často bývají, označeny jinými pojmy.² Můžeme se setkat s pojmy jako nadace, centrum, středisko, institut, orgán či úřad. Mnoho agentur je pojmenováno jednotněji „Evropská agentura pro...“.³ V posledních letech docházelo v rámci reformace agentur po přijetí Společného přístupu⁴ k přejmenovávání agentur podle šablony „Agentura Evropské unie pro...“.⁵

Pojem „agentura Evropské unie“ nebyl za dlouhou dobu existence agentur přesně definován. V odborné literatuře se objevují více či méně ustálené definice tohoto pojmu, jako jednotky pověřené zvláštními úkoly výkonné povahy a odlišné od Evropské komise, která představuje ústřední výkonný orgán Společenství.⁶

¹S výjimkou Evropské agentury pro zásobování.

²Evropská nadace odborného vzdělávání, Evropský institut pro rovnost žen a mužů, Evropský úřad pro bezpečnost potravin, a další.

³Evropská agentura pro chemické látky, Evropská agentura pro kontrolu rybolovu, atd.

⁴Joint statement of the Council of the EU, the European Commission and the European parliament on Decentralised Agencies, 19 July 2012 [online]. European Parliament, Council of the EU, European Commission, 2012 [cit. 11. 6. 2017].

⁵Agentura Evropské unie pro základní práva, Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva, atd.

⁶CRAIG, Paul. *EU administrative law*. 2. vyd. New York: Oxford University Press, 2012, s. 140 an.

Další možností definicí pro evropské agentury jsou decentralizované formy správy, které integrují národní správní orgány do svých procesů poskytováním rámce pro spolupráci mezi nadnárodními a národními orgány a mezi národními orgány navzájem.⁷

Komise taktéž neuvádí přesnou obecnou definici agentur, ale přesné definice typů agentur, tj. agentur výkonných a agentur regulačních⁸ již Komise uvádí. Agentury výkonné jsou ve svém institucionálním právním rámci⁹ definovány jako: „*právní subjekt zřízený v souladu s tímto nařízením*“¹⁰. Naproti tomu definice regulačních agentur je o poznání složitější. V roce 2005 Komise podala návrh interinstitucionální dohody Evropského parlamentu, Rady a Evropské komise o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury ze dne 25. února 2005. Tento návrh byl však posléze stažen. Novou etapu úvah o jednotném rámci pro regulační agentury odstartovalo až sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, Evropské agentury – cesta vpřed, z 11. března 2008, které odstartovalo podrobné studie fungování agentur, jejichž výstupem bylo vypracování mnoha analytických zpráv. Tyto zprávy, vydané v roce 2010, které se mimo jiné zabývaly i definicí regulačních agentur. Podle těchto zpráv regulační agentura je orgán, jenž je subjektem evropského práva, zřízený sekundárním právem (nařízení, rozhodnutí, společné akce), s vlastní právní subjektivitou, která někdy může vydávat rozhodnutí závazná pro jednotlivce, je zpravidla alespoň částečně financována z rozpočtu Společenství a má trvalý charakter se sídlem

⁷HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. Policy implementation. In: HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. *EU administrative governance*. Northampton, MA: E. Elgar, 2006, s. 87.

⁸Více k členění Agentur dle Komise v kapitole 3.1 Členění Agentur

⁹Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství.

¹⁰Čl. 2 písm. a) Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

v jednom z členských států Evropské unie, disponuje finanční a správní nezávislostí a je nezávislá v provádění svých úkolů.¹¹

I přes tyto pokusy stále nalezneme subjekty, jež nespádají pod žádnou z těchto definic, ale jsou obecně považovány za agenturu, jako např. Zásobovací agentura Euratomu, která je velmi specifickým typem agentury.

Přesná a jednotná definice agentur zůstává v nedohlednu. I Společný přístup v tomto vyšel naprázdno. Lze očekávat, že pokud se v budoucnu podaří prosadit jednotný rámec pro decentralizované agentury, jako jej mají agentury výkonné, bude tuto definici obsahovat. Zároveň lze předpokládat, že některé z agentur bývalého druhého pilíře projdou transformací tak, aby se přiblížily decentralizovaným agenturám, jak se stalo u agentur bývalého třetího pilíře. V takovém případě by jednotnější definice všech subjektů, jež jsou považovány za agentury, byla o poznání jednodušší.¹²

Pozice agentur v rámci správního práva Evropské unie také není jednoznačná. Agentury se pohybují v určité „šedé zóně“ mezi přímým a nepřímým výkonem správy.¹³ Agentury jsou nástroje k dosažení větší míry integrace správy Evropské unie, zároveň jsou agentury efektivnějším nástrojem sdílené správy než např. komitologie. Evropská unie se zřízením agentur odklonila od více přímého způsobu správní integrace, tedy přes posílení pravomocí Rady a Komise.

Pro účely základního výčtu agentur (viz tabulka 1) a zejména při popisování jejich vývojových fází použijme rozdělení, které uvádí Komise,¹⁴ na decentralizované agentury, agentury společné bezpečnostní a obranné politiky, výkonné agentury, agentury a orgány Euratomu. Společné podniky, které Komise

¹¹Definition and classification of „European Regulatory Agency“. *Analytical Fiche Nr° 1* [online]. Evropská komise, 2010 [cit. 11. 6. 2017].

¹²Stranou by v takovém případě opět stála Zásobovací agentura Euratomu.

¹³CHAMON, Merijn. *EU Agencies*. New York: Oxford university Press, 2016, s. 49-51.

¹⁴V rámci vyhledávání jednotlivých Agentur na oficiálních webových stránkách EU - http://europa.eu/european-union/about-eu/agencies_cs

v tomto výčtu také uvádí, jsou subjekty spíše soukromoprávní povahy, na něž se tato práce nezaměřuje. Velmi specifickým projektem je Evropský inovační a technologický institut (EIT), který však není zpravidla řazen mezi agentury.

V současné době existuje přes 40 různých agentur. Následující přehledová tabulka uvádí vždy název agentury, její oficiální zkratku a sídlo.

Tabulka 1

Decentralizované agentury		
Agentura Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací	ENISA	Heraklion, Řecko
Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva	CEPOL	Budapešť, Maďarsko
Agentura Evropské unie pro základní práva	FRA	Vídeň, Rakousko
Agentura Evropské unie pro železnice		Lille-Valenciennes, Francie
Agentura pro Evropský GNSS	GSA	Praha, Česká republika
Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů	ACER	Lublaň, Slovinsko
Eurojust		Haag, Nizozemí
Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	EU-OSHA	Bilbao, Španělsko
Evropská agentura pro bezpečnost letectví	EASA	Kolín nad Rýnem, Německo
Evropská agentura pro chemické látky	ECHA	Helsinky, Finsko
Evropská agentura pro kontrolu rybolovu	EFCA	Vigo, Španělsko
Evropská agentura pro léčivé přípravky	EMA	Londýn, Velká Británie
Evropská agentura pro námořní bezpečnost	EMSA	Lisabon, Portugalsko
Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž	Frontex	Varšava, Polsko
Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva	eu-Lisa	Tallin, Estonsko
Evropská agentura pro životní prostředí	EEA	Kodaň, Dánsko
Evropská nadace odborného vzdělávání	ETF	Turín, Itálie
Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek	Eurofound	Dublin, Irsko
Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost	EMCDDA	Lisabon, Portugalsko
Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva	Europol	Haag, Nizozemí

Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí	ECDC	Stockholm, Švédsko
Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání	Cedefop	Soluň, Řecko
Evropský institut pro rovnost žen a mužů	EIGE	Vilnius, Litva
Evropský orgán pro bankovníctví	EBA	Londýn, Velká Británie
Evropský orgán pro cenné papíry a trhy	ESMA	Paříž, Francie
Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění	EIOPA	Frankfurt nad Mohanem, Německo
Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu	EASO	Valletta, Malta
Evropský úřad pro bezpečnost potravin	EFSA	Parma, Itálie
Jednotný výbor pro řešení krizí	SRB	Brusel, Belgie
Odrůdový úřad společenství	CPVO	Angers, Francie
Překladačské středisko pro instituce Evropské unie	CdT	Lucemburk, Lucembursko
Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví	EUIPO	Alicante, Španělsko
Úřad Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (Úřad BEREC)		Riga, Lotyšsko
Úřad Evropského veřejného žalobce (v přípravné fázi)	EPPO	
Agentury společné bezpečnostní a obranné politiky		
Evropská obranná agentura	EDA	Brusel, Belgie
Satelitní středisko Evropské unie	Satcen	Torrejón de Ardoz, Španělsko
Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti	EUISS	Paříž, Francie
Výkonné agentury		
Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum	ERCEA	Brusel, Belgie
Výkonná agentura pro inovace a sítě	INEA	Brusel, Belgie
Výkonná agentura pro malé a střední podniky	EASME	Brusel, Belgie
Výkonná agentura pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny	CHAFEA	Lucemburk, Lucembursko
Výkonná agentura pro výzkum	REA	Brusel, Belgie
Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast	EACEA	Brusel, Belgie
Agentury Euratomu		
Zásobovací agentura Euratomu		Lucemburk, Lucembursko

zdroj: www.europa.eu

Z tabulky můžeme vidět dva způsoby výběru sídla agentur. Zatímco výkonné agentury jsou koncentrovány v sídlech hlavních institucí Evropské unie, ostatní agentury jsou roztržštěné po celém území Evropské unie, z čehož pramení i jejich označení jako tzv. „decentralizované agentury“.

2.1 Vznik a vývoj agentur

V první řadě se zaměříme na decentralizované agentury Evropské unie jakožto nejpočetnější skupinu agentur. Tyto agentury mají svůj základ v sekundárním právu Evropské unie. Zpravidla byly zřizovány nařízením. Prvními agenturami tohoto typu byly Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop)¹⁵ a Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound)¹⁶. Tyto Agentury jsou označovány jako agentury tzv. „první vlny“.¹⁷ O 15 let později na počátku 90. let minulého století byly zřízeny Evropská agentura pro životní prostředí (EEA)¹⁸ a Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF)¹⁹, čímž byla odstartována tzv. „druhá vlna“ zřizování agentur. Ke dvěma výše zmíněným agenturám se posléze přidaly Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA)²⁰, Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA)²¹, Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu²² (OHIM)²³,

¹⁵Nařízení Rady (EHS) č. 337/75 ze dne 10. února 1975 o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání.

¹⁶Nařízení Rady (EHS) č. 1365/75 ze dne 26. května 1975 o založení Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek.

¹⁷CRAIG, Paul. *EU administrative law*. 2. vyd. New York: Oxford University Press, 2012, s. 286-290.

¹⁸Nařízení Rady (EHS) č. 1210/90 ze dne 7. května 1990 o zřízení Evropské agentury pro životní prostředí a pozorovací sítě pro životní prostředí.

¹⁹Nařízení Rady (EHS) 1360/90 ze dne 7. května 1990 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání.

²⁰Nařízení Rady (EHS) 302/93 ze dne 8. února 1993 o zřízení Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost.

²¹Nařízení Rady (EHS) 2309/93 ze dne 22. července 1993, kterým se stanoví postupy Společenství pro registraci a dozor nad humánními a veterinárními léčivými přípravky a kterým se zakládá Evropská agentura pro hodnocení léčivých přípravků.

²²OHIM byl Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2424/2015 ze dne 16. prosince 2015 přejmenován na Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO).

²³Nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství.

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA)²⁴, Odrůdový úřad Společenství (CPVO)²⁵, Překladatelské středisko pro instituce Evropské unie (CdT)²⁶, Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie²⁷ (EUMC)²⁸, Evropská agentura pro obnovu²⁹ (EAR)³⁰. Po roce 2000, jak již bylo zmíněno výše, došlo ke zřízení mnoha dalších agentur, označovanému jako tzv. „*třetí vlna*“. V roce 2002 byly zřízeny Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA)³¹, Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA)³² a Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA)³³. Agentura Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací (ENISA)³⁴, Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)³⁵, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž³⁶ (FRONTEX)³⁷ a Evropská agentura pro železnice³⁸ (ERA)³⁹ vznikly v roce 2004.

²⁴Nařízení Rady (ES) č. 2062/94 ze dne 18. července 1994 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost a zdraví při práci.

²⁵Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 o odrůdových právech Společenství.

²⁶Nařízení Rady (ES) č. 2965/94 ze dne 28. listopadu 1994 o zřízení Překladatelského střediska pro instituce Evropské unie.

²⁷Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie bylo rozšířením svého mandátu přeměněno v Agenturu Evropské unie pro lidská práva (FRA).

²⁸Nařízení Rady (ES) č. 1035/97 ze dne 2. června 1997 kterým se zřizuje Evropské středisko pro sledování rasismu a xenofobie.

²⁹Evropské agentuře pro obnovu skončil v roce 2008 mandát a byla zrušena.

³⁰Nařízení Rady (ES) č. 2666/2000 ze dne 7. prosince 2000 o zřízení Evropské agentury pro obnovu.

³¹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.

³²Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 ze dne 27. června 2002, kterým se zřizuje Evropská agentura pro námořní bezpečnost.

³³Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 ze dne 15. července o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost letectví.

³⁴Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 460/2004 ze dne 10. března 2004 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost sítí a informací.

³⁵Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí.

³⁶Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie byla nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 1624/2016 ze dne 14. září 2016 přejmenována na Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž.

³⁷Nařízení Rady (ES) č. 2007/2004 ze dne 26. října 2004 o zřízení Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie.

³⁸Evropská agentura pro železnice byla nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 796/2016 ze dne 11. května 2016 přejmenována na Agenturu Evropské unie pro železnice.

³⁹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 881/2004 ze dne 29. dubna 2004 o zřízení Evropské agentury pro železnice.

Do roku 2010 bylo zřízeno dalších šest agentur, a to Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu⁴⁰ (CFCA)⁴¹, Evropská agentura pro chemické látky (ECHA)⁴², Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE)⁴³ Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA)⁴⁴ jakožto nástupce Evropského střediska pro sledování rasismu a xenofobie, Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER)⁴⁵ a Úřad Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (Úřad BEREC)⁴⁶. V reakci na finanční krizi byly v roce 2010 zřízeny Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA)⁴⁷, Evropský orgán pro bankovníctví (EBA)⁴⁸, Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA)⁴⁹, které společně s Evropskou radou pro systémová rizika (ESRB)⁵⁰ tvoří Evropský systém finančního dohledu. Dále byly mezi lety 2010–2015 zřízeny tyto agentury: Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO)⁵¹, Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých

⁴⁰Od 31. 12. 2011 označována jako Evropská agentura pro kontrolu rybolovu (EFCA)

⁴¹Nařízení Rady (ES) č. 768/2005 ze dne 26. dubna 2005, kterým se zřizuje Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu.

⁴²Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury.

⁴³Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1922/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení Evropského institutu pro rovnost žen a mužů.

⁴⁴Nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva.

⁴⁵Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů.

⁴⁶Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Úřadu.

⁴⁷Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trh).

⁴⁸Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví).

⁴⁹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění).

⁵⁰Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Evropské unie a o zřízení Evropské rady pro systémová rizika.

⁵¹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 439/2010 ze dne 19. května 2010 o zřízení Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu.

informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA)⁵², Agentura pro Evropský GNSS⁵³ (GSA)⁵⁴ a Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB)⁵⁵.

Z decentralizovaných agentur můžeme vyčlenit skupinu agentur, které sice Komise řadí pod decentralizované agentury, ovšem od decentralizovaných agentur uvedených výše se lišily svým právním základem, jelikož jejich zakládajícím právním dokumentem nebyla nařízení ale zpravidla rozhodnutí Rady. V posledních letech jsou však tyto agentury postupně pozměněny při implementování společného přístupu k decentralizovaným agenturám Evropské unie a jejich právním základem jsou již také nařízení.⁵⁶ Těmito agenturami jsou Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva⁵⁷ (CEPOL)⁵⁸, Evropská jednotka pro soudní spolupráci (Eurojust)⁵⁹ a Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva⁶⁰ (Europol)⁶¹.

Další skupinou agentur jsou agentury společné bezpečnostní a obranné politiky. Tento typ agentur je specifický svojí odpovědností přímo Radě. Původně byly tyto Agentury zřízeny ve formě tzv. „společné akce Rady“. Agenturami

⁵²Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1077/2011 ze dne 25. října 2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

⁵³Zúžením své oblasti působnosti byl Evropský úřad pro dohled nad globálním navigačním družicovým systémem, původně zřízený nařízením Rady (ES) č. 1321/2004 ze dne 12. července 2004 o zřízení řídicích struktur pro evropské družicové navigační systémy, restrukturalizován na Agenturu pro evropský GNSS.

⁵⁴Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 912/2010 ze dne 22. září 2010 o zřízení Agentury pro evropský GNSS.

⁵⁵Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 806/2014 ze dne 15. července 2014, kterým se stanoví jednotná pravidla a jednotný postup pro řešení krize úvěrových institucí a některých investičních podniků v rámci jednotného mechanismu pro řešení krizí a Jednotného fondu pro řešení krizí.

⁵⁶S výjimkou Eurojustu, kde je však změna v přípravné fázi od roku 2013.

⁵⁷Původně zněl název Evropská policejní akademie, jejímž právním základem bylo Rozhodnutí Rady 2005/681/SSV ze dne 20. září 2005 o zřízení Evropské policejní akademie (EPA).

⁵⁸Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL).

⁵⁹Rozhodnutí Rady 2002/187/SSV ze dne 28. února 2002 o zřízení Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust) za účelem posílení boje proti závažné trestné činnosti.

⁶⁰Původně Evropský policejní úřad byl zřízen na základě čl. 29 Amsterodamské smlouvy (čl. K.3).

⁶¹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol).

společné bezpečnostní a obranné politiky jsou Evropská obranná agentura (EDA)⁶², Satelitní středisko Evropské unie (Satcen)⁶³ a Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (EUISS)⁶⁴.

Speciální postavení v rámci agentur má Zásobovací agentura pro EURATOM (ESA)⁶⁵, která vychází přímo ze zřizovací smlouvy Euratomu, tedy přímo z primárního práva Evropské unie. Jedná se o nejdéle působící agenturu.

Posledním typem agentur jsou agentury výkonné, ty se od všech předchozích liší především svou „dočasnou“ povahou. Jsou zřízeny za účelem plnění velmi úzce vymezených úkolů v rámci správy jednoho či více unijních programů.⁶⁶ V současné době existuje 6 výkonných agentur, Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum (ERCEA)⁶⁷, Výkonná agentura pro inovace a sítě (INEA)⁶⁸, Výkonná agentura pro malé a střední podniky (EASME)⁶⁹, Výkonná agentura pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny (CHAFEA)⁷⁰, Výkonná agentura pro výzkum (REA)⁷¹ a Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA)⁷².

⁶²Rozhodnutí Rady 2011/411/SZBP ze dne 12. července 2011, kterým se vymezuje statut, sídlo a způsob fungování Evropské obranné agentury a kterým se zrušuje společná akce 2004/551/SZBP.

⁶³Rozhodnutí Rady 2014/401/SZBP ze dne 26. června 2014 o satelitním středisku Evropské unie a o zrušení společné akce 2001/555/SZBP o zřízení satelitního střediska Evropské unie.

⁶⁴Rozhodnutí Rady 2014/75/SZBP ze dne 10. února 2014 o Ústavu Evropské unie pro studium bezpečnosti.

⁶⁵Čl. 52 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

⁶⁶POMAHAČ, Richard; HANDRLICA, Jakub. *Evropské správní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 112.

⁶⁷Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/779/EU ze dne 17. prosince 2013 o zřízení Výkonné agentury Evropské rady pro výzkum.

⁶⁸Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/801/EU ze dne 23. prosince 2013 o zřízení Výkonné agentury pro inovace a sítě.

⁶⁹Prováděcí rozhodnutí Komise 2103/771/EU ze dne 17. prosince 2013 o zřízení Výkonné agentury pro malé a střední podniky.

⁷⁰Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/770/EU ze dne 17. prosince 2013 o zřízení Výkonné agentury pro spotřebitele, zdraví a potraviny.

⁷¹Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/778/EU ze dne 17. prosince 2013 o zřízení Výkonné agentury pro výzkum.

⁷²Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/776/EU ze dne 18. prosince 2013, kterým se zřizuje Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast.

Lze předpokládat, že v budoucnu budou vznikat další agentury, momentálně nejnovější agenturou se stane Úřad Evropského prokurátora. Zároveň je možné sloučení některých stávajících agentur, jež vykonávají obdobnou agendu. U výkonných agentur se předpokládá jejich dočasnost spojená s trváním programu, pro jehož výkon byly zřízeny.

2.2 Právní základ agentur

Agentury první a druhé vlny byly zřizovány na základě čl. 308 Smlouvy o založení Evropského společenství (nyní čl. 352 Smlouvy o fungování Evropské unie)⁷³. Čl. 308 stanovuje postup, kdy k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu je nezbytná určitá činnost Společenství a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci. V tom případě přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.

Od toho postupu však již Komise ustoupila, když ve svém sdělení ze dne 11. 12. 2002, nazvaném *Operační rámec pro Evropské regulační agentury*⁷⁴ uvedla, že *„v případě, že regulační agentura slouží jako nástroj k prosazení určitého komunitárního opatření, musí se právní akt, který zakládá takovou agenturu, opírat o to ustanovení Smlouvy o založení, které upravuje dotčenou komunitární politiku. Právě tento přístup byl posledně zvolen při zřizování regulačních agentur pro oblast potravinářství a dopravy, Při zřizování těchto agentur se evropský zákonodárce odchýlil od dosavadní praxe vytvářet agentury Společenství na základě čl. 308 Smlouvy o založení a sáhl po specifických ustanoveních primárního práva upravujících jednotlivé politiky Společenství.“*⁷⁵ Komise přestala zřizovat agentury na základě „obecného“ ustanovení a přešla k sektorovému základu agentur. Komise v tomto postupu zůstala konzistentní a byl součástí i nenaplněného návrhu interinstitucionální dohody o vytvoření

⁷³S výjimkou Evropské agentury pro životní prostředí, jež byla zřízena na základě čl. 175.

⁷⁴The operating Framework for the European Regulatory Agencies

⁷⁵Communication from the Commission, *The operating framework for the European Regulatory Agencies* ze dne 11. 12. 2002 [online]. Evropská komise, 2002 [cit. 11. 6. 2017].

rámce pro evropské regulační agentury ze dne 25. 2. 2005, kde v 5. bodě důvodové zprávy k návrhu uvádí totožné zdůvodnění postupu uvedeného v operačním rámci z roku 2002. Zároveň však Komise nechává cestu k použití čl. 308 volnou, ovšem pouze v případě, kdy by nebylo možné použít žádné jiné ustanovení Smlouvy o ES k výkonu dané pravomoci Společenství.⁷⁶ Vzhledem k revizi mnoha zakládajících aktů agentur v posledních letech v souladu s tímto postupem, je již právní základ dle čl. 308 spíše výjimkou.

Právním základem agentur bývalého druhého pilíře jsou jednotlivá ustanovení Smlouvy o Evropské unii. Právním základem agentur bývalého třetího pilíře byla taktéž jednotlivá ustanovení Smlouvy o Evropské unii, ale jak bylo uvedeno výše, zakládající akty těchto agentur byly revidovány a dnes již zpravidla mají svůj právní základ v jednotlivých ustanoveních Smlouvy o fungování Evropské unie, stejně jako ostatní decentralizované agentury.

Výkonné agentury mají naproti tomu právní základ stále v čl. 308 Smlouvy o založení Evropského společenství, na něž odkazuje jejich obecný právní rámec,⁷⁷ jednotlivé výkonné agentury jsou pak zřízeny prováděcími rozhodnutími Komise s odkazem na tento právní rámec.

Právní základ agentur a delegace pravomocí na agentury Komisi však naráží na limity stanovené tzv. principem *Meroni*. Princip *Meroni* byl založen rozhodnutím Evropského soudního dvora 9/56 *Meroni vs. High Authority* ze dne 13. června 1958. Toto rozhodnutí bylo sice vydáno pro již neexistující Evropské společenství uhlí a oceli, ale Evropský soudní dvůr *Meroni* princip opakovaně použil i v následujících letech pro posuzování dalších delegací pravomocí.⁷⁸

⁷⁶Předloha Interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury ze dne 25. 2. 2005 [online]. Evropská komise, 2005 [cit. 11. 6. 2017].

⁷⁷Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství.

⁷⁸Např. rozsudek Soudního dvora ve věci C-301/02, *Tralli vs. ECB* ze dne 26. května 2005, rozsudek Soudního dvora ve věcech C-154/04 a C-155/05, *The Queen*, na žádost *Alliance for Natural Health a Nutri-Link Ltd* proti *Secretary of State for Health (C-154/04)* a *The Queen*, na

Evropský soudní dvůr odpovídal na otázku, zda je výčet orgánů, jež uskutečňují program Společenství uvedený v čl. 7 Smlouvy o založení Evropského společenství⁷⁹ konečný, či zda a za jakých podmínek je možné zřizovat další orgány, k této otázce uvedl, že „*orgán nemůže dále delegovat pravomoci jiného obsahu, než jaké mu byly svěřeny Smlouvou o založení (obecná zásada). Delegace pravomoci se musí omezovat na přesné vymezení okruhu úkolů, jejichž kompletní výkon musí být kontrolován delegujícím orgánem. Delegace vrchnostenských pravomocí není obecně předpokládána. V případě, že k ní orgán Společenství sáhne, musí tak udělat prostřednictvím rozhodnutí, ve kterém bude tato delegace výslovně vyjádřena. Delegace diskreční pravomoci při rozhodování na orgány odlišné od těch, které jsou vyjmenovány ve Smlouvě, by mělo za následek narušení rovnováhy moci, garantované v čl. 3.*“⁸⁰.

Některé z agentur, jež disponují rozhodovací pravomocí⁸¹, se pohybují na hraně principu *Meroni* a v některých případech ho mohou prolamovat.⁸² Komise se sama staví velmi restriktivně k převodu rozhodovacích pravomocí na agentury a je v tomto přístupu velmi konzistentní. Komise se drží v mezích *Meroni* ve svém sdělení z roku 2002,⁸³ kde zdůrazňuje nutnost udržení pravomocí a autonomie agentur v takové míře, která stále zachovává obecnou odpovědnost Komise za jejich činnost. V Předloze interinstitucionální dohody z roku 2005⁸⁴ Komise přímo odkazuje na rozhodnutí *Meroni* jako limitu výkonu normativní výkonné pravomoci některých agentur. Ve sdělení Evropskému parlamentu

žádost National Association of Health Stores a Health Food Manufacturers Ltd proti Secretary of State for Health a National Assembly for Wales (C-155/04) ze dne 12. Července 2005.

⁷⁹Evropský parlament, Rada, Komise, Evropský soudní dvůr a Účetní dvůr.

⁸⁰Judgement of the Court of 13 June 1958. *Meroni & Co. v. High Authority of the European Coal and Steel Community*. Case 9-56. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

⁸¹Např. Evropská agentura pro bezpečnost letectví, Úřad Evropské unie pro duševní vlastctví.

⁸²HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. Policy implementation. In: HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. *EU administrative governance*. Northampton, MA: E. Elgar, 2006, s. 89.

⁸³Communication from the Commission, *The operating framework for the European Regulatory Agencies ze dne 11. 12. 2002*.

⁸⁴Předloha Interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury ze dne 25. 2. 2005.

a Radě z roku 2008⁸⁵ zůstává názor komise na přidělování pravomocí agenturám stejný.

Agenturám vznikajícím v reakci na finanční krizi⁸⁶ byly přiznány rozsáhlé pravomoci v jejich příslušných sektorech, a to v určitých případech včetně značné míry diskrece při rozhodování. Spojené království Velké Británie a Severního Irsku napadlo konkrétně čl. 28 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010⁸⁷ pro jeho rozpor s principem *Meroni*. Evropský soudní dvůr žalobu zamítl, a to především z toho důvodu, že použití těchto pravomocí bylo dostatečně podmíněno tak, že míra diskrece byla omezena natolik, aby nebyl prolomen princip *Meroni*.⁸⁸ Toto rozhodnutí, označované jako rozhodnutí *Short selling* do značné míry uvolnilo princip *Meroni*, aby byl tento sice zachován, ale zároveň byl dostatečně flexibilní i pro agentury s vyššími pravomocemi než bylo do té doby pravidlem.

Princip *Meroni* je dále posílen i čl. 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, který uvádí, že podstatné prvky dané oblasti úpravy není možné přenést na Komisi, a ta je tedy nemůže převádět na agentury.

Jak uvádí P. Craig,⁸⁹ princip *Meroni* byl Soudním dvorem v případě *Short selling* uvolněn, aby byl umožněn průchod větším pravomocem agentury, ale aby zároveň princip *Meroni* zůstal dále platným. Z toho důvodu je možné polemizovat, zda *Meroni* nebrání vzniku skutečných regulačních agentur nadaných většími diskrečními pravomocemi a zda by tento krok byl vůbec

⁸⁵Sdělení Evropskému Parlamentu a Radě, *Evropské agentury – cesta vpřed*, ze dne 11. 3. 2008.

⁸⁶Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) a Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA).

⁸⁷Právní akt zakládající agenturu ESMA.

⁸⁸Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-270/12 ze dne 22. Ledna 2014. Spojené království Velké Británie a Severního Irsku proti Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

⁸⁹CRAIG, Paul. *UK, EU and Global administrative law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015, s. 538-544.

politicky průchodný. Komise sama se totiž spíš brání převodu větších pravomocí na agentury, neboť by tím mohla ztratit velkou míru kontroly nad danou oblastí.

I přesto, že decentralizované agentury stále čekají na svůj vlastní obecný právní rámec, proces revize jejich zřizovacích aktů nastartovaný Komisí v roce 2008 a přijatý i Radou a Parlamentem ve Společném přístupu, dává jistou naději. Zřizovací akty nových agentur a revidované starší akty jsou mnohem uniformnější a je patrná snaha institucí o začlenění dalších subjektů pod hlavičku decentralizovaných agentur jak vidíme z reformace Europolu a CEPOLu.

2.3 Členění agentur

V předchozích kapitolách byly nastíněny důvody vzniku agentur, jejich jednotlivá vývojová stádia a jejich právní základ. Základní členění agentur již bylo nastíněno v první části práce, a to členění na regulační a výkonné agentury. Do těchto kategorií rozděluje agentury i Komise.⁹⁰ Kategorie regulačních agentur v sobě zahrnuje množství různorodých subjektů, které lze dělit do dalších podkategorií, o kterých bude pojednáno níže. Alternativu k rozdělení agentur dle Komise nabízí odborná literatura.⁹¹ Vzhledem k různorodosti subjektů, jež tvoří množinu agentur, dochází ve většině těchto rozdělení k vynechání, popřípadě k vytvoření speciální kategorie pro Zásobovací Agenturu Euratomu a agentury společné bezpečnostní a zahraniční politiky.⁹²

Základní rozdělení subjektů považovaných za agentury bylo již nastíněno v první kapitole a můžeme jej uvést takto:

⁹⁰Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, *Evropské agentury – cesta vpřed*, ze dne 11. 3. 2008 [online]. Evropská komise, 2008 [cit. 11. 6. 2017].

⁹¹Např. P. Craig ve své knize *EU administrative law* od nějž toto členění převzal i J. Handrlica v kapitole *Evropské agentury* v publikaci *Evropské správní právo* od R. Pomahače a J. Handrlici, dále H. C. H. Hofmann, G. C. Rowe a A. H. Türk v publikaci *Administrative Law and Policy of the European Union*.

⁹²EDA, Satcen, EUISS.

- decentralizované (regulační)⁹³ agentury,
- výkonné agentury,
- agentury společné bezpečnostní a zahraniční politiky,
- agentury a orgány Euratomu.

Většina dalších snah o rozdělení, ať již v odborné literatuře či přímo z pohledu Komise se dále zabývá rozdělení první uvedené skupiny – decentralizovaných agentur. Decentralizované agentury jsou nejpočetnější skupinou a zároveň také skupinou nejvíce různorodou. Ostatní skupiny lze velmi jasně definovat společnými znaky bez potřeby dalšího členění. Problémem tohoto členění je velký počet subjektů v jedné kategorii, která pak vyžaduje další členění, kdežto ostatní kategorie jsou velmi úzce profilované. Tento problém je ale patrný napříč způsoby členění agentur.

2.3.1 Členění dle Komise

Jak bylo uvedeno výše, Komise rozděluje agentury v první řadě na regulační a výkonné. Výkonné agentury mají vlastní operační rámec⁹⁴ a jsou od agentur regulačních snadno rozlišitelné. Komise dále rozděluje regulační agentury do následujících kategorií:

- agentury přijímající samostatná rozhodnutí právně závazná vůči třetím stranám,
- agentury poskytující přímou pomoc Komisi a případně členským státům ve formě technických a vědeckých posudků a/nebo zpráv o inspekci,
- agentury zodpovědné za provozní činnosti,

⁹³Označení „regulační agentury“ je poněkud zavádějící, byť běžně používané, neboť se nejedná o regulační agentury, jaké známe z národních států.

⁹⁴Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

- agentury zodpovědné za shromažďování, analýzu a předávání objektivních, spolehlivých a srozumitelných informací a za navazování kontaktů,
- agentury poskytující služby dalším agenturám a orgánům.⁹⁵

Mezi agentury první kategorie patří například EUIPO a CPVO⁹⁶, mezi agentury druhé kategorie řadí Komise například EFSA a EMSA⁹⁷, třetí kategorie zahrnuje například agentury Frontex a Europol⁹⁸, kategorie čtvrtá zahrnuje pouze agenturu CdT⁹⁹. Speciální kategorií mimo toto rozdělení zůstávají agentury společné bezpečnostní a zahraniční politiky a Zásobovací agentura Euratomu.

Komise v tomto dokumentu zvolila rozdělení dle funkcí, jež jednotlivé agentury vykonávají, nabízí se však množství dalších kritérií, podle kterých lze agentury dělit: dle pilířové struktury¹⁰⁰, dle doby vzniku, dle velikosti, dle adresátů výstupů agentury, dle způsobu financování a dle typu řízení.

Stále používaným rozdělením z pohledu Komise zůstává rozdělení regulačních agentur z pohledu dnes již bývalé pilířové struktury:

- agentury pro jednotlivé oblasti politik,
- agentury společné bezpečnostní a obrané politiky (agentury bývalého druhého pilíře),
- agentury pro spolupráci policejních a soudních orgánů v trestních věcech (agentury bývalého třetího pilíře).

⁹⁵Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, *Evropské agentury – cesta vpřed*, ze dne 11. 3. 2008 [online]. Evropská komise, 2008, s. 7 [cit. 11. 6. 2017].

⁹⁶Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví, Odrůdový úřad Společenství.

⁹⁷Evropský úřad pro bezpečnost potravin, Evropská agentura pro námořní bezpečnost.

⁹⁸Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva,

⁹⁹Překladačské středisko pro instituce Evropské unie.

¹⁰⁰Členění dle pilířové struktury v literatuře dále objevuje, i když samotná pilířová struktura EU byla zrušena Lisabonskou smlouvou.

Agentury pro jednotlivé oblasti politik jsou též nazývány tradiční agentury či decentralizované agentury a charakteristické jsou svou mírou nezávislosti a vlastní právní subjektivitou. Tyto agentury jsou většinou financovány z evropského rozpočtu, případně z přímo vybíraných poplatků¹⁰¹ souvisejících s jejich činností. Jedním z hlavních cílů těchto agentur je příprava technických a vědeckých základů pro rozhodnutí Komise. Některé jsou též nadány pravomocí vydávat závazná rozhodnutí v individuálních případech. Jedná se o vysoce odborné instituce pracující na principu odborných znalostí a ověřitelných informací. Mezi další společné znaky těchto agentur patří organizační struktura, režim kontroly a odpovědnost za činnost, o nichž bude déle pojednáno v dalších kapitolách.

Agentury společné bezpečnostní a obranné politiky se od ostatních agentur odlišují především tím, že jsou odpovědné přímo Radě a jsou zřízeny ve formě společné akce Rady. Mají vlastní právní subjektivitu.

Agentury pro spolupráci policejních a soudních orgánů v trestních věcech byly zřízeny zpravidla rozhodnutím Rady. Tyto agentury byly zřízeny zejména pro pomoc členským státům v boji s mezinárodním organizovaným zločinem. Tuto skupinu agentur tvořili Europol, CEPOL a Eurojust. V rámci snahy Komise o jednotný přístup k agenturám však došlo k transformování Europolu a CEPOLu na subjekty, jež spíše spadají do první uvedené kategorie¹⁰². U Eurojustu obdobný proces v současné době probíhá.

Slabinou tohoto typu členění je především jeho očividná zastaralost. Agentury bývalého třetího pilíře jsou prakticky všechny asimilovány do agentur pro jednotlivé oblasti politik, zatímco agentury druhého pilíře mají natolik specifické postavení i v jakémkoli jiném rozdělení, že vždy tvoří vlastní kategorii.

¹⁰¹Např. EUIPO je agenturou financovanou výhradně z vybíraných registračních poplatků.

¹⁰²Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2219 ze dne 25. listopadu 2015 – CEPOL, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 – Europol.

2.3.2 Alternativní členění

V odborné literatuře¹⁰³ nalezneme alternativy členění agentur k výše uvedenému členění dle Komise. Tato členění naráží na stejné problémy jako členění dle Komise, tedy obrovskou různorodost agentur, v jejímž důsledku mohou některé kategorie příliš zobecňovat, či naopak vznikají kategorie obsahující pouze jedinou z agentur.

Jedním z těchto možných rozdělení je členění dle charakteru pravomocí agentur, jinak také označováno jako materialistický přístup¹⁰⁴. Materialistický přístup uvádí tři kategorie agentur:

- decision-making agencies,
- quasi-regulatory agencies,
- coordinating agencies.

Decision-making agencies jsou agentury, kterým je přiznána pravomoc vydávat rozhodnutí závazná pro třetí strany. Tento typ agentur byl nastíněn v předchozí kapitole při pojednávání o agenturách, jež se dostávají do kolize s principem *Meroni*. Delegaci takových pravomocí na agenturu znamená přenos výkonu správy z národní roviny na nadnárodní rovinu. Závaznost těchto rozhodnutí také vytváří nutnost zajištění procesních práv jejich adresátům, zejména možnost obrany proti vydaným rozhodnutím. Tyto agentury zpravidla mají vlastní odvolací senáty¹⁰⁵, které rozhodují o odvolání proti rozhodnutí agentury. Jejich rozhodnutí je taktéž, po vyčerpání opravných prostředků, možné žalovat u Soudního dvora. Proces vydávání závazných rozhodnutí agenturami však zůstává nekodifikován a je vždy upraven v jednotlivých předpisech

¹⁰³POMAHÁČ, Richard; HANDRLICA, Jakub. Evropské správní právo, CRAIG, Paul. EU administrative law, HOFMANN, H. C. H.; ROWE G. C., TÜRK A. C. Administrative law and Policy of the European Union.

¹⁰⁴POMAHÁČ, Richard; HANDRLICA, Jakub. *Evropské správní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 74.

¹⁰⁵Board of Appeals

sekundárního evropského práva, jímž je agentura zřízena. Mezi tyto agentury patří EUIPO, CPVO, EASA, EBA, EIOPA, ESMA¹⁰⁶.

Quasi-regulatory agencies jsou agentury mnohem početnější než předchozí kategorie, jež mají pravomoc vydávat podkladová rozhodnutí v případech, kde je konečné rozhodnutí zpravidla v pravomoci Komise. Jejich význam je utvrzen skutečností, že Komise často musí řádně odůvodnit odchýlení se od takového podkladového rozhodnutí. Tyto agentury nemají rozhodovací pravomoc jako takovou, Komise se však o jejich podkladová rozhodnutí opírá, a to z důvodu jejich technické a vědecké odbornosti. Zároveň lze část agentur uvedených v první kategorii podřadit i pod tuto, neboť při výkonu svých pravomocí vydávají jak rozhodnutí závazná pro třetí osoby, tak rozhodnutí podkladová. Mezi tyto agentury řadíme například EASA, EBA, EMA, EMSA.¹⁰⁷ K samotnému termínu Quasi-regulatory P. Craig uvádí, že neexistují regulační agentury jako takové, nadané pravomocí vydávat rozhodnutí i obecně závazné předpisy, proto k jejich označení používá termín Quasi-regulatory.¹⁰⁸

Coordinating agencies tvoří největší skupinu agentur. Jejich úkolem je shromažďování informací, koordinace evropských politik a informování o jejich obsahu. Tyto agentury zpravidla nedisponují pravomocí vydávat rozhodnutí závazná pro třetí osoby. I agentury uvedené výše často vykonávají tyto funkce do určité míry, ale pro tyto agentury se jedná o hlavní náplň práce. Tyto agentury získávají a zpracovávají informace pro Komisi, členské státy, národní orgány a další subjekty. Dále vykonávají nezbytnou přípravu podkladů pro legislativu a evropské politiky a napomáhají koordinaci mezi jednotlivými subjekty v daném poli působnosti. Mezi tyto agentury tak patří například EEA, EU-OSHA, EMSA,

¹⁰⁶Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví, Odrůdový úřad Společenství, Evropská agentura pro bezpečnost letectví, Evropský orgán pro bankovníctví, Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění, Evropský orgán pro cenné papíry a trhy.

¹⁰⁷Evropská agentura pro bezpečnost letectví, Evropský orgán pro bankovníctví, Evropská agentura pro léčivé přípravky, Evropská agentura pro námořní bezpečnost.

¹⁰⁸CRAIG, Paul. *EU administrative law*. 2. vyd. New York: Oxford University Press, 2012, s. 149-150.

ENISA¹⁰⁹. Mezi koordinační agentury však patří i agentury bývalého druhého a třetího pilíře¹¹⁰, jejichž náplní je zejména koordinace s příslušnými složkami národních států, sběr informací a správa databází.

Toto rozdělení decentralizovaných agentur má velmi podobné výhody a nevýhody jako členění Komise dle funkcí vykonávaných jednotlivými agenturami. Tím je velká provázanost jednotlivých kategorií. Existují agentury, které potencionálně mohou být součástí každé, či téměř každé z uvedených kategorií. Výhodou těchto způsobů členění je jejich nápomocnost k pochopení účelu a smyslu dané agentury.

¹⁰⁹Evropská agentura pro životní prostředí, Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, Evropská agentura pro námořní bezpečnost, Agentura Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací.

¹¹⁰Např. Europol, Eurojust.

3 Fungování agentur

Předchozí kapitola se zabývala členěním kapitol dle několika kritérií a z několika různých pohledů, pro účely této kapitoly se vrátíme k základnímu rozdělení agentur – decentralizované agentury, výkonné agentury, agentury společné bezpečnostní a zahraniční politiky a agentury Euratomu. V této kapitole se budeme věnovat převážně prvním dvěma kategoriím a jejich způsobu fungování.

3.1 Pravomoci

Pravomoci decentralizovaných agentur přímo souvisí s úkoly, k jejichž vykonávání byly tyto agentury zřízeny. Agentury disponují celou řadou pravomocí. Jejich společným znakem je velmi konkrétní vymezení daných pravomocí. Decentralizované agentury mohou být nadány pravomocí přijímat individuální rozhodnutí a spolupodílet se na vytváření obecných regulačních opatření, nikoli je samy přijímat. Role agentur je v některých případech výrazně posílena.¹¹¹ Podkladová rozhodnutí agentur při přípravě obecných opatření nejsou pro Komisi závazná, ale Komise musí zdůvodnit odchýlení se od těchto rozhodnutí.

Obecně můžeme říci, že agentury vykonávají jeden nebo více následujících úkolů, s čímž korespondují jejich pravomoci:

- přijímání samostatných rozhodnutí právně závazných vůči třetím stranám, např. EUIPO, CPVO, EASA,
- poskytování přímé pomoci Komisi a případně i členským státům v podobě technických a vědeckých posudků a zpráv o inspekci za účelem usnadnění Komisi některé její úlohy, např. EMSA,

¹¹¹Např. role orgánů finančního dohledu – EBA, ESMA, EIOPA.

- poskytování pomoci ve formě stanovisek a doporučení, které tvoří technický a vědecký základ pro rozhodnutí Komise, např. EMA, EFSA,
- provádění provozních a operačních činností, např. Frontex, GSA, Eurojust,
- organizace spolupráce příslušných vnitrostátních orgánů a správa sítí těchto orgánů za účelem shromažďování, výměny a srovnávání dat a informací a know-how, např. EEA, EU-OSHA, FRA.¹¹²

Pravomoci výkonných agentur jsou oproti agenturám decentralizovaným značně omezené. Výkonné agentury jsou pověřeny prováděním programů Evropské unie a jejich pravomoci se soustředí výhradně kolem provádění těchto programů, zejména jejich správa, kontrola plnění a shromažďování a analýza informací nezbytných k směřování těchto programů.¹¹³

3.2 Organizační struktura

Organizační struktura většiny decentralizovaných agentur je tvořena správní radou a ředitelem.¹¹⁴ Značná část agentur, zejména těch, jejichž úkolem je shromažďování a vyhodnocování informací pro další evropské instituce či členské státy zřizuje též vědecké výbory. Agentury, jež disponují rozhodovací pravomocí, obsahují zpravidla vnitřní mechanismus obrany proti těmto rozhodnutím. K tomuto účelu slouží odvolací senáty. Organizační strukturu výkonných agentur tvoří řídicí výbor a ředitel.

¹¹²Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, *Evropské agentury – cesta vpřed*, ze dne 11. 3. 2008 [online]. Evropská komise, 2008, s. 7 [cit. 11. 6. 2017].

¹¹³Čl. 6 Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹¹⁴Můžeme se též setkat s pojmy řídicí rada a prezident a několika dalšími, pro účely této práce použijeme jednotné označení správní rada a ředitel.

Správní rada je zpravidla tvořena jedním zástupcem každého členského státu,¹¹⁵ zástupcem, či zástupci Komise a dalšími členy. Těmi mohou být zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelů,¹¹⁶ zástupce Evropského parlamentu,¹¹⁷ ostatních agentur,¹¹⁸ zástupci odborníků či zájmových skupin z dané oblasti, kterou se agentura zabývá.¹¹⁹ Zástupce členských států zpravidla jmenují členské státy sami,¹²⁰ v některých radách zasedají zástupci, kteří buď nereprezentují žádný členský stát,¹²¹ nebo zastupují několik členských států na rotačním principu.¹²²

Komise je zastoupena ve všech správních radách, ve správních radách agentur bývalého třetího pilíře byla Komise dlouho zastoupena pouze pozorovatelem, vzhledem k reformám těchto agentur v posledních letech¹²³ má již Komise zástupce s hlasovacím právem ve správních radách agentur Europol a Cepol. Počet zástupců Komise se pohybuje mezi jedním a šesti zástupci, v některých agenturách¹²⁴ nemá zástupce Komise hlasovací právo. Správní rady

¹¹⁵Tito jsou zpravidla jmenováni Radou či přímo členským státem. V případě Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) jmenuje každý členský stát jednu nezávislou osobu.

¹¹⁶Tak je tomu v případě Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA), Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound) a Evropského střediska pro odborné vzdělávání (Cedefop).

¹¹⁷V případě Evropské agentury pro životní prostředí (EEA), Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) a Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC).

¹¹⁸Zástupci ostatních agentur zasedají v radě Překladačského střediska pro instituce Evropské unie (CdT)

¹¹⁹Komise v případě Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) nominuje 4 odborníky bez hlasovacího práva, Rada na návrh Komise jmenuje do správní rady Agentury Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací (ENISA) 3 zástupce zájmových skupin (po jednom zástupci průmyslu, spotřebitelů a akademiků), v případě FRA jmenuje jednoho člena Rada Evropy, Komise jmenuje šest zástupců průmyslu, bez hlasovacího práva, do rady Agentury Evropské unie pro železnice.

¹²⁰Rada formálně jmenuje zástupce členských států u agentur Cedefop, Eurofound, EU-OSHA.

¹²¹V radě Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) zasedá 5 členů jmenovaných Radou, jež mají povinnost jednat nezávisle a nestranně. Do rady Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) dosazuje Rada, po konzultaci s Evropským parlamentem, na návrh Komise, 14 členů, kteří mají povinnost jednat nezávisle a nestranně. 4 z těchto členů musí být z řad odborníků.

¹²²Správní rada Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) má 18 členů jmenovaných Radou na návrh členských států, tyto členové rotují v zastupování členských států.

¹²³Reforma Eurojustu není v současné době dokončena, příslušný právní dokument je v legislativním procesu a zabývá se jím Rada.

¹²⁴Odrůdový úřad Společenství, zástupce Komise dříve neměl hlasovací právo ani v radě EUIPO, resp. v radě OHIM a v radách agentur bývalého druhého pilíře Satcen a EUISS.

agentur mohou též obsahovat i zástupce ze států nepatřících k EU,¹²⁵ tito však většinou nemají hlasovací práva.

Rovněž funkční období členů správní rady se může markantně lišit, u značného počtu agentur není v jejich právním rámci funkční období vůbec specifikováno.¹²⁶ Zpravidla se však funkční období pohybuje od tří do pěti let, často s možností znovujmenování.¹²⁷

Počet členů správní rady se většinou pohybuje kolem třiceti, u některých agentur může dosáhnout i vyššího čísla.¹²⁸ Efektivnější výkon funkcí rady je často podpořen vytvořením menší výkonné rady.¹²⁹ Patrná je také nespokojenost Komise s rozložením sil ve správních radách, kde je Komise zastoupena zpravidla jedním nebo dvěma členy. Komise tento fakt dlouhodobě¹³⁰ kritizuje a snaží se svůj vliv ve správních radách zvýšit, jako se jí to podařilo u Europolu a Cepolu. Celkově je však tuto snahu Komise nutno považovat za neúspěšnou, její původní návrhy reformy agentur předkládaly patnáctičlennou správní radu, kde by po šesti členech jmenovala Komise a Rada a tři by tvořily zájmové skupiny daného odvětví, bez hlasovacího práva.¹³¹ Tento návrh nebyl úspěšný a agentury vznikající po podání tohoto návrhu¹³² byly zřízeny s obdobnou podobou správní rady jako agentury předchozí. U agentur finančního dohledu¹³³ je role Komise

¹²⁵Většinou se jedná o zástupce Norska, Švýcarska, Lichtenštejnska, Islandu, případně Turecka.

¹²⁶Např. EEA, ENISA.

¹²⁷Tříleté funkční období platí např. u správních rad CdT, CPVO, čtyřleté u ECHA, EFSA, pětileté u EASA, EMSA.

¹²⁸Např. CdT, EU-OSHA, EUROFOUND.

¹²⁹Např. EEA, CdT, EU-OSHA.

¹³⁰K tomu blíže Communication from the Commission, *The operating framework for the European Regulatory Agencies* ze dne 11. 12. 2002, Předloha Interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury ze dne 25. 2. 2005, Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, *Evropské agentury – cesta vpřed*, ze dne 11. 3. 2008.

¹³¹Communication from the Commission, *The operating framework for the European Regulatory Agencies* ze dne 11. 12. 2002 [online]. Evropská komise, 2002, s. 8–9 [cit. 11. 6. 2017].

¹³²Tj. v letech 2002–2008.

¹³³EBA, ESMA, EIOPA.

dokonce ještě více potlačena, kdy radu orgánů dohledu tvoří zástupci členských států a zástupce Komise nemá ani hlasovací právo.¹³⁴

Mezi funkce, jež vykonává správní rada, patří volba předsedy a místopředsedy rady, jmenování a odvolání ředitele,¹³⁵ jmenování předsedů a místopředsedů odvolacího senátu,¹³⁶ jmenuje členy odvolacích senátů, schvaluje roční či víceleté pracovní plány, výroční zprávy, procesní postupy, rozpočet, zprávu o činnostech agentury, interní předpisy zabývající se přístupem k dokumentům agentury¹³⁷ a pracovněprávní interní předpisy.¹³⁸ Správní rada také vykonává funkce specifické pro danou oblast, jíž se agentura zabývá.¹³⁹

Správní rady agentur přijímají rozhodnutí zpravidla buď nadpoloviční většinou hlasů,¹⁴⁰ či kvalifikovanou většinou, nejčastěji dvoutřetinovou,¹⁴¹ zároveň existuje také skupina agentur, jež přijímá některá rozhodnutí nadpoloviční většinou, a pro některá je vyžadována kvalifikovaná většina.¹⁴²

Ředitel zastupuje agenturu navenek a řídí její každodenní operace, ve výkonu své funkce je nezávislý. Ředitel je jmenován buď správní radou,¹⁴³ Komisí¹⁴⁴ nebo Radou¹⁴⁵ a je z výkonu své funkce odpovědný správní radě.

¹³⁴Čl. 40 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví) In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹³⁵V případě, že správní rada dané Agentury nemá pravomoc jmenovat a odvolávat ředitele, podílí se alespoň na přípravě seznamu vhodných kandidátů na tuto pozici.

¹³⁶Pokud nemá správní rada tuto pravomoc, připravuje seznam vhodných kandidátů na dané pozice.

¹³⁷Dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise.

¹³⁸HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H., ROWE, G. C. *Administrative law and Policy of the European union*. New York: Oxford University Press, 2011, s. 296-297.

¹³⁹Role and functioning of the Management Board. Analytical Fiche Nr° 6 [online]. Evropská komise, 2010, s. 1–2 [cit. 12. 10. 2017].

¹⁴⁰Např. Eurofound, EU-OSHA, EFCA.

¹⁴¹Např. EEA, EASA.

¹⁴²Např. Europol.

¹⁴³Drtivá většina Agentur bývalého prvního pilíře jmenuje ředitele na základě návrhu Komise.

¹⁴⁴Komise jmenuje ředitele se seznamu uchazečů připraveného správní radou u Eurofoundu a Cedefopu.

¹⁴⁵Rada jmenuje ředitele se seznamu kandidátů připraveného Komisí po konzultaci se správní radou u CPVO.

Funkční období ředitele je zpravidla pětileté s možností prodloužení či znovuzvolení. U některých agentur je kladen důraz na odborné znalosti ředitele, jimiž je podmíněn jeho výběr.¹⁴⁶ Před svým jmenováním je ředitel některých agentur povinen, případně může být vyzván, aby vystoupil před Evropským parlamentem, či některým jeho výborem se svou vizí pro agenturu a zodpovídal dotazy jeho členů.¹⁴⁷

Ředitel je zodpovědný zejména za výkon každodenního chodu agentury, správu zaměstnaneckých záležitostí, výkon administrativních záležitostí pro správní radu, přípravu návrhů dokumentů pro radu, jako roční pracovní program, víceletý pracovní program, rozpočet, správní a vnitřní procesní postupy, zprávy o příjmech a výdajích, provádění rozhodnutí, strategií a programů přijatých správní radou, informování o činnostech agentury, plnění rozpočtu a další.¹⁴⁸ Ředitel se dále účastní schůzí správní rady bez hlasovacího práva. S ohledem na oblast, v níž agentura působí, může také ředitel rozhodovat o dalších specifických činnostech.¹⁴⁹ Při plnění těchto funkcí řediteli napomáhají různé poradní sbory tvořené odborníky z oblasti, v níž agentura působí.¹⁵⁰

Vědecké výbory¹⁵¹ jsou poradními orgány agentur, složené z odborníků. Tito odborníci jsou zpravidla nezávislí na svých příslušných členských státech. Vědecké výbory napomáhají správní radě a řediteli agentury vykonávat jejich příslušné funkce převážně v otázkách vědeckého či technického ražení. Vědecké výbory mohou v určitých případech předkládat svá stanoviska, která následně

¹⁴⁶Čl. 16 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 ze dne 27. června 2002, kterým se zřizuje Evropská agentura pro námořní bezpečnost. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017], čl. 39 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 ze dne 20. února 2008 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost letectví. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁴⁷Čl. 17 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁴⁸Tasks, duties and responsibilities of the Director. Analytical Fiche Nr° 8 [online]. Evropská komise, 2010, s. 1–2 [cit. 12. 10. 2017].

¹⁴⁹Např. vyslání týmů do členských států (Frontex).

¹⁵⁰Např. EIGE, ECDC.

¹⁵¹Označované též jako vědecké komise, vědecké panely a další.

slouží jako podkladové materiály k výstupům agentury. Tato stanoviska poté slouží jako vědecká a technická opora k provádění, či stanovování programů agentur a politik Komise. Vědecké výbory se však nepodílí na práci každé agentury. Pracují s nimi například EEA, EMCDDA, FRA, GSA,¹⁵² dále existují agentury, jež pracují s více než jedním vědeckým výborem. Evropská agentura pro chemické látky má tři výbory, Evropská agentura pro léčivé přípravky má šest výborů a Evropský úřad má k jednomu výboru přidružených deset vědeckých panelů.

Odvolací senáty zřizují ty agentury, jež disponují pravomocí vydávat individuální rozhodnutí přímo ovlivňující třetí osoby.¹⁵³ Agentury zpravidla zřizují jeden odvolací senát, který má tři až šest členů.¹⁵⁴ Členy těchto senátů jmenuje správní rada, buď ze seznamu kandidátů připraveného Komisí, případně je vybírá sama správní rada. Členové odvolacích senátů jsou ve výkonu své funkce nezávislí a nemohou vykonávat jinou činnost v rámci agentury.

Z výše uvedeného je patrná roztržičnost právní úpravy organizačních struktur agentur. Jak bylo uvedeno výše, snahy Komise o zvýšení jejího vlivu na správní rady agentur byly neúspěšné. Nedá se předpokládat, že by se v tomto ohledu mělo cokoli měnit. Společný přístup uvádí k otázce správní rady spíše názory protichůdné s pozicí Komise. Tato roztržičnost a rozdílné názory Komise a členských států jsou jednou z překážek vytvoření obecného právního rámce. Nejednotnost právní úpravy dále přispívá ke složitosti a nepřehlednosti problematiky agentur, což v důsledcích může bránit i posílení jejich pravomocí. Bez posílení pozice Komise v rámci struktury agentur se nedá předpokládat, že by Komise byla ochotná převést více pravomocí na agentury.

¹⁵²Evropská agentura pro životní prostředí, Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost, Agentura evropské unie pro základní práva, Agentura pro evropský GNSS.

¹⁵³Jedná se o tyto agentury: ACER, CPVO, EASA, ECHA, EUIPO.

¹⁵⁴Ve specifických případech rozhodování může mít odvolací senát EUIPO i devět členů.

3.3 Pracovní programy a výroční zprávy

„Pracovní program a výroční zpráva jsou dvě strany jedné mince.“¹⁵⁵

Pracovní program stanovuje cíle agentury na následující rok, kdežto výroční zpráva hodnotí plnění pracovního programu za rok minulý. Jedná se o jednu z nejdůležitějších dokumentů agentury.

Zřizovací akty agentur zpravidla obsahují povinnost přijmout pracovní program.¹⁵⁶ Návrh pracovního programu předkládá ředitel¹⁵⁷ správní radě, která posléze schvaluje jeho finální verzi. K tomuto návrhu se u většiny agentur vyjadřuje též Komise.¹⁵⁸ U některých agentur se k ročnímu programu vyjadřují též vědecké výbory,¹⁵⁹ případně jiné poradní skupiny.¹⁶⁰ Po schválení se pracovní program předkládá Komisi, Radě, Evropskému parlamentu a členským státům.¹⁶¹

Agentury také vypracovávají víceleté pracovní plány. Tyto plány se zpracovávají na období zpravidla tři až pěti let.

Výroční zpráva agentury popisuje práci agentury v uplynulém roce a její plnění pracovního programu. Zřizovací akty agentur zpravidla nestanovují, co přesně má být obsahem výroční zprávy agentury. Obdobně jako u pracovního programu, výroční zprávy jsou předkládány Komisi, Radě, Evropskému

¹⁵⁵CHAMON, Merijn. *EU Agencies*. New York: Oxford university Press, 2016, s. 81.

¹⁵⁶Např. u CPVO tato povinnost není stanovena, agentura přesto pracovní program přijímá.

¹⁵⁷Čl. 16 odst. 2 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004, o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁵⁸Čl. 17 odst. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁵⁹Čl. 12 odst. 6 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007, o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁶⁰Čl. 17 odst. 6 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1077/2011 ze dne 25. října 2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁶¹Čl. 10 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 25. listopadu 2015, o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

parlamentu a Účetnímu dvoru,¹⁶² případně členským státům a dalším subjektům.¹⁶³

3.4 Kontrola

Agentury podléhají jak politické kontrole evropských institucí a členských států, tak kontrole soudní ze strany Soudního dvora Evropské unie. Míra politické kontroly, jež nad agenturami mají jednotlivé instituce, se odvíjí od jejich pozice v rozpočtovém procesu, zastoupení ve správních radách agentur a účasti v procesech agentur, jako je jmenování ředitele, přijímání ročního a víceletého programu a výroční zprávy. Agentury taktéž podléhají kontrole Evropského účetního dvora, Evropského ombudsmana a dalších orgánů.

Členské státy mají největší zastoupení ve správních radách agentur a mohou tak kontrolovat agentury „zevnitř“. Vzhledem k velikosti správních rad a možným protichůdným zájmům jednotlivých států v nich zastoupených, však taková forma kontroly vyžaduje poměrně složitou kooperaci. Další možností pro vlády členských států jak kontrolovat agentury je přes Radu, zejména v rámci legislativního procesu. Členské státy nad agenturami mají mnohem menší kontrolu, než by se mohlo na první pohled zdát.

Rada může vykonávat kontrolu agentur v rámci rozpočtového procesu a legislativního procesu. Agentury mají zároveň povinnost zasílat pracovní programy a výroční zprávy Radě.

Komise se dlouhodobě snažila o větší kontrolu nad agenturami¹⁶⁴ zejména skrz správní rady, ovšem neúspěšně. Komise stále má možnost ovlivňovat agentury prostřednictvím legislativního a rozpočtového procesu. I přesto, že

¹⁶²Čl. 23 odst. 2. písm. b) nařízení Rady (ES) č. 768/2005, kterým se zřizuje Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁶³Čl. 10 odst. 2 Nařízení Rady (ES) č. 2062/94 ze dne 18. července 1994, o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost a zdraví při práci. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁶⁴ viz. kapitola 3.2 Organizační struktura.

Komise má určitou roli ve výběru ředitele u většiny agentur, větší váhu v tomto procesu má správní rada. Pozice Komise ve správních radách agentur je podryvána každým dalším rozšířením EU, neboť to má za následek u většiny agentur zvýšení počtu členů správní rady a tedy oslabení pozice Komise.

Evropský parlament nemá zdaleka takovou kontrolu nad agenturami, jako má např. nad Komisí. Parlament má pouze minimální úlohu v ustavování orgánů agentur, účastní se však rozpočtového procesu a může mít určitou míru kontroly prostřednictvím schvalování rozpočtu. Jeho zastoupení ve správních radách je však spíše výjimkou.

Agentury jsou tak subjekty s velkou mírou nezávislosti na institucích EU a je otázkou, zda se tento stav v nejbližších letech změní. Komise se v minulosti pokoušela o přímější kontrolu Agentur, v tomto snažení však narazila u členských států, ty ale také bez společného postupu v rámci správních rad, nemají nad agenturami uspokojivou kontrolu. Možnou cestou je posílení pravomocí Parlamentu v ustavovacích procesech orgánů agentur, případně posílení jeho pozice ve správních radách.

Soudní kontrola aktů agentur je zakotvena v čl. 263 Smlouvy o fungování EU, který uvádí následující: „*Soudní dvůr Evropské unie přezkoumává legalitu legislativních aktů, aktů Rady, Komise a Evropské centrální banky, s výjimkou doporučení a stanovisek, a rovněž aktů Evropského parlamentu a Evropské rady, které mají právní účinky vůči třetím osobám. Rovněž přezkoumává legalitu aktů institucí a jiných subjektů Unie, které mají právní účinky vůči třetím osobám.*“¹⁶⁵

Tato změna přišla až s Lisabonskou smlouvou. Do té doby byla pravomoc k přezkumu aktů agentur Soudním dvorem dovozena v rozhodnutí *Les Verts*.¹⁶⁶ Které se vztahovalo k přezkumu aktů Parlamentu, který byl v té době v obdobné

¹⁶⁵Čl. 263 Smlouvy o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 10. 2017].

¹⁶⁶Case 294/83 of 23 April 1986, Parti écologiste „Les Verts“ v. Parliament. Case 294/83. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

pozici jako agentury před Lisabonskou smlouvou. Rozhodnutí *Les Verts* bylo posléze vztáhnuto i na agentury.

4 Vybrané agentury Evropské unie

V této kapitole se zaměříme na dvě agentury – Evropskou nadaci odborného vzdělávání (ETF) a Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop). Tyto agentury vyvíjí činnost ve stejné oblasti ovšem za použití jiných prostředků. Cedefop je jednou ze dvou agentur první vlny zřízenou v roce 1975.¹⁶⁷ ETF byla zřízena v roce 1990 v rámci druhé vlny. Zároveň můžeme říci, že činnosti těchto dvou agentur na sebe navazují. Subjektem činnosti ETF jsou mimo jiné i státy čekající na přijetí do Evropské unie. V případě přijetí se tyto státy stávají subjektem činnosti Cedefopu.

4.1 Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop)

Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop), dále jen „středisko“, bylo zřízeno v roce 1975 nařízením rady (EHS) č. 337/75 ze dne 10. února 1975. Středisko bylo původně zřízeno se sídlem v Berlíně,¹⁶⁸ v roce 1995 bylo přestěhováno do řecké Soluně.¹⁶⁹ Středisko bylo zřízeno za účelem podpory a rozvoje odborného vzdělávání a přípravy při zaměstnání na úrovni Společenství.¹⁷⁰

Středisko patří mezi agentury první vlny. Jedná se o decentralizovanou specializovanou agenturu. Středisko je zodpovědné za shromažďování, analýzu a předávání objektivních, spolehlivých a srozumitelných informací a za navazování kontaktů s relevantními subjekty v oblasti odborného vzdělávání. Středisko je

¹⁶⁷Druhou agenturou první vlny je Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound).

¹⁶⁸Resp. Západním Berlíně.

¹⁶⁹Thessaloniky.

¹⁷⁰Čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 337/75 ze dne 10. února 1975, o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

agenturou bývalého prvního pilíře, agenturou pro oblast politiky vzdělávání. Dle alternativního členění řadíme středisko do kategorie Coordinating agencies.

Mezi hlavní úkoly střediska patří:

- příprava dokumentace o současném stavu, jakožto i o nejnovějším výzkumu a vývoji v příslušné oblasti,
- přispívání k rozvoji a koordinaci výzkumu v dané oblasti,
- zajišťování potřebné dokumentace a informací a jejich šíření,
- snaha o sblížení jednotlivých úrovní odborného vzdělávání za účelem usnadnění uznávání osvědčení a jiných dokladů o ukončení odborného vzdělávání,
- vytváření platformy pro setkání a diskuzi všech zúčastněných subjektů.

V současné době se středisko zaměřuje zejména na provádění politiky Komise Odborné vzdělání a příprava (OVP).¹⁷¹ Tato politika se zaměřuje na zvýšení kvality vzdělání a přípravy na povolání, zvýšení kvality učitelů, školitelů a dalších profesionálů v daném oboru a na zlepšení relevance vzdělání a přípravy na pracovním trhu. Středisko k této politice přispívá převážně sběrem informací o systému odborného vzdělávání v rámci členských států a jejich analýzou. Výstupy z této činnosti jsou zejména komparativní zprávy z jednotlivých členských států a doporučení k provádění politiky OVP.¹⁷² Hlavní okruhy práce tvoří analýzy provádění politiky OVP v jednotlivých členských státech, podpora a výzkum celoživotního učení, hledání a určování dovedností potřebných pro trh práce Evropské unie.¹⁷³

¹⁷¹Vocational education and training (VET).

¹⁷²Annual report 2016 [online]. Luxembourg: Publications office. Cedefop information series. Cedefop, 2016, s. 10–13 [cit. 21. 10. 2017].

¹⁷³Programming document 2017–2020 [online]. Luxembourg: Publications office. Cedefop information series. Cedefop, 2017, s. 17–27 [cit. 21. 10. 2017].

Organizační strukturu střediska tvoří správní rada, předsednictvo a ředitel. Správní rada je co do počtu jednou z největších z agentur. Ve správní radě zasedají tři zástupci každého členského státu – zástupci vlády, zaměstnanců a zaměstnavatelů a tři zástupci Komise. V době vzniku střediska v roce 1975 tvořilo správní radu 9 zástupců vlád členských států, 9 zástupců zaměstnavatelů a 9 zástupců zaměstnanců a tři zástupci Komise. V důsledku rozšiřování Evropské unie má dnes rada 28 zástupců vlád, 28 zástupců zaměstnavatelů a 28 zástupců zaměstnanců a tři zástupce Komise.¹⁷⁴ S rozšiřováním došlo k velmi znatelnému oslabení pozice Komise ve správní radě. Zástupci členských států (vlád, zaměstnanců a zaměstnavatelů) jsou jmenováni Radou na tříleté funkční období, které lze obnovit. Zástupci Komise jsou jmenováni Komisí. Ve správní radě dále zasedá ředitel střediska bez hlasovacího práva, jeden pozorovatel Islandu a tři pozorovatelé Norska.

Takto složená správní rada se schází jednou do roka. Správní rada volí předsedu a tři místopředsedy ze skupin ve správní radě obsazených, a to včetně zástupců Komise. Každá ze skupin zastoupených ve správní radě jmenuje svého koordinátora. Rozhodnutí správní rady jsou přijímána nadpoloviční většinou jejích členů. Z důvodu velkého počtu členů správní rady zřizuje správní rada pro efektivnější fungování střediska předsednictvo. Členy předsednictva tvoří předseda a místopředsedové správní rady, koordinátoři skupin zastoupených ve správní radě a zástupce Komise. Předsednictvo rozhoduje na základě vzájemné shody, v případě, že jí není možno dosáhnout, předkládá věc k rozhodnutí správní radě.

Správní rada schvaluje roční a víceleté pracovní programy, zřizuje pracovní skupiny pro jejich plnění a schvaluje výroční zprávy o činnosti střediska. Řídí se jednacím řádem, schváleným Radou po konzultaci Komise.

¹⁷⁴K tomu blíže <http://www.cedefop.europa.eu/en/about-edefop/who-we-are/governing-board>.

Ředitel střediska je jmenován Komisí ze seznamu uchazečů připraveného správní radou na pětileté funkční období s možností obnovení. Ředitel je právním zástupcem střediska a řídí jeho každodenní chod. Zároveň je zodpovědný za personální politiku střediska a vypracovává návrhy ročních, případě víceletých, programů a výroční zprávy, které následně předkládá správní radě ke schválení.

Středisko operuje v posledních letech¹⁷⁵ s ročním rozpočtem přibližně 18 milionů euro a v roce 2016 mělo 92 zaměstnanců. Drtivou většinu příjmů střediska tvoří dotace EU, největší položkou výdajů jsou platy zaměstnanců.¹⁷⁶

4.2 Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF)

Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF) dále jen „nadace“, byla zřízena v roce 1990 nařízením Rady č. 1360/90 ze dne 7. května 1990, nadace započala svou činnost v roce 1994. Původní zřizující nařízení bylo revidováno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1339/2008 ze dne 16. prosince 2008.¹⁷⁷ Nadace sídlí v italském Turíně, byla zřízena s cílem přispět k rozvoji systémů odborného vzdělávání zemí střední a východní Evropy, které Rada v nařízení (EHS) č. 3906/89,¹⁷⁸ případně v jakémkoli pozdějším právním předpisu, označí za země způsobilé takovou pomoc přijmout.

Zřízení nadace odstartovalo v 90. letech druhou vlnu zřizování agentur. Nadace je decentralizovanou specializovanou agenturou. Posláním nadace je zejména za koordinování aktivit v rámci odborného vzdělávání v cílových zemích a shromažďování a výměnu informací o dané oblasti. Nadace je agenturou bývalého prvního pilíře. Z pohledu alternativního členění řadíme nadaci do skupiny Coordinating agencies.

¹⁷⁵2015-17.

¹⁷⁶Statement of revenue and expenditure of the European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop) for the financial year 2017 2017 [online]. Cedefop, 2017, s. 1, příloha 1 [cit. 21. 10. 2017].

¹⁷⁷Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1339/2008 ze dne 16. prosince 2008 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁷⁸Dnes se jedná o nařízení (ES) č. 1085/2006 a č. 1638/2006.

Hlavními úkoly nadace jsou:

- poskytování informací, analýz a poradenství v rámci problematiky rozvoje lidského kapitálu,
- poskytování znalostí o kvalifikačních nárocích trhu práce,
- zajišťování výměny informací mezi partnerskými zeměmi a EU
- podpora poskytování pomoci EU a vyhodnocení účinnosti takové pomoci.

Nadace se společně s agenturou Cedefop podílí na provádění politiky OVP, ovšem na rozdíl od Cedefop ji provádí u partnerských zemí.¹⁷⁹ V rámci této politiky spolupracuje nadace na celé řadě jednotlivých projektů.¹⁸⁰

Organizační strukturu nadace tvoří správní rada a ředitel. Správní rada je tvořena jedním zástupcem každého členského státu, třemi zástupci komise, kteří ovšem mají pouze jeden společný hlas a tři odborníků bez hlasovacího práva. Zároveň se jednání správní rady účastní tři zástupci partnerských zemí jako pozorovatelé.¹⁸¹ Členové správní rady jsou jmenováni na jednu obnovitelné pětileté funkční období. Zástupce členských států jmenují sami členské státy, zástupci Komise jsou jmenováni Komisí. Odborníky jmenuje Evropský parlament, pozorovatelé jsou jmenováni Komisí ze seznamu kandidátů navrženého jejich státy.

Správní rada se schází dvakrát do roka a mezi její pravomoci patří jmenování, případně odvolání ředitele a schvalování ročních programů, rozpočtů a výročních zpráv nadace. Správní rada rozhoduje zpravidla dvoutřetinovou většinou všech členů správní rady s hlasovacím právem.

¹⁷⁹ETF Consolidated Annual Activity Report 2015 [online]. ETF, 2016, s. 6 [cit. 22. 10. 2017].

¹⁸⁰European Training Foundation. Single programming document 2017–2020 [online]. ETF, 2016, s. 51–64 [cit. 22. 10. 2017].

¹⁸¹V současné době se jedná o zástupce Ázerbájdžánu, Tuniska, a Srbska.

Ředitel správní rady je jmenován na pětileté funkční období s možností prodloužení mandátu o maximálně tři roky. Ředitele jmenuje správní rada ze seznamu kandidátů připraveného Komisí. Ředitel je odpovědný správní radě. Ředitel připravuje návrhy ročních programů, rozpočtů a výročních zpráv nadace, dále provádí přijatý roční plán a je odpovědný za každodenní chod nadace.

Nadace pracuje v posledních letech¹⁸² s ročním rozpočtem přibližně 20 milionů euro. V roce 2017 má nadace 88 zaměstnanců. Drtivou většinu příjmů tvoří dotace z rozpočtu Evropské unie.¹⁸³

Nadace v současné době působí v 29 zemích Balkánu, jižního středomoří, Zakavkazska, Blízkého východu, střední Asie a východní Evropy.

4.3 Problematika agentur v oblasti odborného vzdělávání

Středisko a nadace jsou na první pohled dvě velmi podobné agentury, jež se zaměřují na stejnou oblast, odborné vzdělávání. Společně tak provádí politiku Evropské unie v oblasti odborného vzdělávání a plní tak úkoly stanovené zejména v čl. 166 (bývalý čl. 150 Smlouvy o ES) Smlouvy o fungování Evropské unie. S činností nadace souvisí odst. 3 čl. 166, který uvádí, že: *„Unie a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti odborného vzdělávání.“*¹⁸⁴

Ovšem zatímco středisko provádí tuto politiku v rámci členských států Evropské unie, nadace se zaměřuje na třetí země, zejména na země geograficky blízké EU. Původně vytvořena hlavně pro pomoc státům východní Evropy a bývalým státům SSSR,¹⁸⁵ nadace se posléze vyvinula v nástroj pomoci státům

¹⁸²2015–2017.

¹⁸³Budget 2017 [online]. ETF, 2016, s. 13-14 [cit. 22. 10. 2017].

¹⁸⁴Čl. 166 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 10. 2017].

¹⁸⁵Nařízení Rady (EHS) č. 3906/89 ze dne 18. prosince 1989, nařízení Rady (EHS) č. 2053/93 ze dne 19. července 1993.

usilujícím o přijetí do Evropské unie, státům středomoří, Blízkého východu, Zakavkazska a dalším. Tento rozdíl mezi místem působení agentur tak je patrný.

Detailnější pohled na tyto dvě agentury odhalí řadu společných a řadu rozdílných charakteristik. Obě jsou decentralizovanými subjekty zřízenými aktem sekundárního práva Evropské unie na základě čl. 308 Smlouvy o ES (dnes čl. 352 SFEU). Obě řadíme pod decentralizované agentury, jež spadají do bývalého prvního pilíře. Ani středisko ani nadace nedisponují rozhodovací pravomocí v individuálních věcech. Obě tyto agentury se soustředí zejména na provádění programů Evropské unie, shromažďování a analýzu informací a koordinaci národních subjektů. Z tohoto důvodu je řadíme do kategorie Coordinating agencies.

V organizační struktuře agentur můžeme vidět výrazné rozdíly. Oba zřizující akty agentur pracují s pojmy ředitel a správní rada.¹⁸⁶ Správní rada střediska má přes 80 členů a řadí se tak k nejpočetnějším, oproti tomu správní rada nadace má obdobnou strukturu jako většina správních rad agentur bývalého prvního pilíře.¹⁸⁷ Z důvodu své velikosti je správní rada střediska též nucena ustavovat předsednictvo.

Další rozdíly můžeme nalézt v procesu výběru a jmenování ředitele. Zatímco ředitele nadace jmenuje správní rada ze seznamu připraveného Komisí, ředitele střediska jmenuje Komise ze seznamu připraveného správní radou. Tento proces je tedy přesně opačný. Co se odvolání týče, správní rada má na návrh Komise pravomoc ředitele odvolat.¹⁸⁸ Zřizovací akt střediska žádnou proceduru k odvolání ředitele neuvádí.

¹⁸⁶Director, Governing board.

¹⁸⁷Např. správní radu Agentury Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací (ENISA) tvoří zástupce každého členského státu, dva zástupci Komise a jeden zástupce Evropského parlamentu.

¹⁸⁸Čl. 9 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1339/2008 ze dne 16. prosince 2008 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

Co se úkolů vykonávaných správní radou a ředitelem týče, vzhledem k podobnému charakteru úkolů a pravomocí k jejich výkonu svěřených, jsou koncipovány obdobně.

Obě uvedené agentury spolu zároveň velmi úzce spolupracují. Spolupráce je dokonce zakotvena i v jejich zřizovacích aktech, kdy nařízení č. 1339/2008¹⁸⁹ přímo uvádí následující: „*Evropská nadace odborného vzdělávání by měl úzce spolupracovat s Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání...*“.¹⁹⁰

Řada zemí,¹⁹¹ jež spolupracovaly jako nečlenské státy s nadací, se posléze stala členskými státy a zapojila se tak i do programů vykonávaných střediskem.

Z výše uvedeného srovnání tak vyplývá otázka, zda by nebylo efektivnější uvedené agentury spojit v jeden subjekt. Taková agentura by pravděpodobně musela převzít organizační strukturu střediska, protože nelze předpokládat, že by zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelů jednotlivých členských států byli ochotni ztratit svůj vliv na chod agentury. Dalším problémem by byla volba nového sídla agentury, případně rozhodnutí, ve kterém ze stávajících sídel¹⁹² by nově vzniklá agentura sídlila. V Itálii i Řecku sídlí i další agentury.¹⁹³ Takto spojená agentura by vykonávala svou činnost jak ve státech Evropské unie, od nichž je Řecko poměrně izolované, tak ve státech spolupracujících s nadací, kde by naopak geografická poloha Řecka mohla být spíše výhodou. Pokud by k takovému spojení došlo, jednalo by se o první takový případ. Pokud pomineme výkonné agentury, byla jedinou agenturou, která byla zrušena Evropská agentura pro obnovu (EAR) v roce 2008. Agentura Evropské unie pro základní práva se stala nástupcem Evropského střediska pro sledování rasismu a xenofobie, když byla zřízena jako jeho nástupce s rozšířeným mandátem.

¹⁸⁹Zřizovací akt ETF.

¹⁹⁰Bod 16 preambule nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1339/2008 ze dne 16. prosince 2008 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

¹⁹¹Např. Polsko, Maďarsko.

¹⁹²Turín, Itálie, Soluň, Řecko.

¹⁹³Evropský úřad pro bezpečnost potravin má sídlo v italské Parmě. Agentura Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací sídlí v řeckém Heraklionu.

Závěr

Cílem práce bylo na základě současné i minulé právní úpravy a dostupné literatury analyzovat fenomén agentur Evropské unie. První část práce se zabývala definicí pojmu agentury. Dále analyzovala jednotlivé konsekvence vzniku agentur, od počátků v 70. letech, přes vlny v letech 90. a po roce 2000. Úkolem další části práce bylo rozebrat právní základ agentur jakožto subjektu zřízeného sekundárním právem. V další části se práce zabývala způsoby členění agentur, dle několika kritérií, a to jak z pohledu Komise, tak odborné literatury. Dále se práce zaměřila na současné fungování agentur z pohledu jejich pravomocí, organizační struktury, náplně práce a kontroly nad agenturami. Na základě této obecné části následovala aplikace získaných poznatků na analýzu konkrétních agentur, jejich srovnání a vyhodnocení jejich problematiky.

První kapitola definovala agentury jako výkonné orgány zřízené sekundárním právem Evropské unie, odlišné od Komise. V první kapitole dále dochází k oddělení agentur výkonných, jež mají svůj právní rámec a od ostatních agentur se výrazně odlišují. Dále první kapitola uvádí definici decentralizovaných agentur jakožto nejpočetnější skupiny agentur jako orgán, jenž je subjektem evropského práva, zřízený sekundárním právem, s vlastní právní subjektivitou, který někdy může vydávat rozhodnutí závazná pro jednotlivce, je zpravidla alespoň částečně financován z rozpočtu Společenství a má trvalý charakter se sídlem v jednom z členských států Evropské unie, disponuje finanční a správní nezávislostí a je nezávislý v provádění svých úkolů.

Následně se práce zaměřila na konsekvence vývoje agentur. Z historického hlediska rozdělila vývoj agentur do první, druhé a třetí vlny zřizování. Otázkou v tomto případě je, zda by se nemělo začít hovořit i o „čtvrté vlně“ agentur, počínající revizí dosavadního fungování těchto orgánů. Tato revize byla započata Sdělením Komise Evropskému parlamentu a Radě, Evropské agentury – cesta

vpřed, ze dne 11. 3. 2008 a vyústila ve vydání Společného přístupu 19 července 2012. Pojem „čtvrtá vlna“ zřizování agentur však není zatím používán.

Při pohledu na právní základ agentur zjistíme, že jsou s jedinou výjimkou zřízeny sekundárními akty práva Evropské unie. V rámci výše zmíněného procesu evaluace a reorganizace dochází k revizi mnoha zřizovacích aktů agentur se snahou o jejich zpřehlednění a větší míru unifikace.¹⁹⁴ Zároveň dochází ke změnám názvů agentur tak, aby působily více uniformním dojmem. V současné době jsou v legislativním procesu změny šesti agentur.¹⁹⁵ Tyto změny by měly být spíše minimální, větší proměnou projde pravděpodobně pouze Eurojust, tak jako v předchozích letech touto proměnou prošly Europol a CEPOL. Zároveň v souvislosti s připravovaným odchodem Velké Británie z Evropské unie probíhají jednání o přesunu sídel dvou agentur sídlících v Londýně.¹⁹⁶

S problematikou právního základu agentur souvisí i budoucnost principu *Meroni*. Jak ukázal případ *Short selling*, Soudní dvůr se nebrání uvolnění principu *Meroni* tak, aby byl dále použitelný na agentury. Otázkou je zda takto uvolňovaný princip stále slouží svému účelu a zda princip jako takový nebrání vytváření agentur se skutečnou rozhodovací pravomocí v obecných věcech. Postupné uvolňování principu *Meroni* by mohlo vést k jeho celkovému opuštění. V takovém případě by přenosu větších pravomocí na agentury mohl bránit zmíněný čl. 290 SFEU a není vyloučeno, že by se agentury opět ocitly před Soudním dvorem. Zároveň je nutné podotknout, že Komise se sama nestaví pozitivně k přenášení větších pravomocí na agentury. Toto je z největší pravděpodobností způsobeno nezávislostí agentur a malého vlivu Komise na jejich rozhodování.

¹⁹⁴Revize zřizovacích aktů agentur však probíhaly i před tímto obdobím, viz kapitola 4.2.

¹⁹⁵Agentury Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací, Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů, Evropské jednotky pro soudní spolupráci, Evropské agentury pro bezpečnost letectví, Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Odrůdového úřadu společenství.

¹⁹⁶Evropská agentura pro léčivé přípravky a Evropský orgán pro bankovníctví.

V části zaměřené na druhy členění agentur se práce v první řadě zaměřuje na dělení z pohledu Komise, následně na členění z pohledu odborné literatury.¹⁹⁷ Problematika členění agentur naráží na jeden zásadní problém. Tímto problémem je rozdělení kategorie decentralizovaných agentur. Většina typů členění se shoduje na oddělení agentur bývalého druhého pilíře, agentur výkonných a Zásobovací agentury Euratomu. Další dělení nejpočetnější kategorie decentralizovaných agentur, s sebou nese celou řadu problémů. Pokud budeme rozdělovat agentury dle jejich pravomocí, jak uvádí Craig, budou se nám jednotlivé kategorie značně překrývat. Agentury vydávající závazná rozhodnutí v individuálních případech totiž zpravidla vytvářejí i koordinační a informační činnosti, případně se mohou i podílet na vytváření politik.

Při analýze současného fungování agentur se projevila roztržitost právní úpravy. Při absenci právního rámce pro decentralizované agentury dochází k mnoha variacím, které působí velmi chaoticky. Toto souvisí se stylem zřizování agentur jako ad hoc orgánů. Setkáváme se tak s celou řadou typů správních rad, postupů jejich jmenování, výběru ředitele a dalších. Členské státy mají v rámci správních rad nejsilnější postavení, ovšem skutečný vliv vyžaduje koordinovaný postup. Komise oproti tomu má ve správních radách agentur velmi slabé postavení. Toto rozložení sil je však důsledkem politického konsensu při zřizování agentur a je také jedním z hlavních důvodů zkrachování snah Komise o vytvoření právního rámce pro decentralizované agentury po roce 2000. Nelze předpokládat, že by se členské státy byly ochotny vzdát svého vlivu na agentury. Jakékoliv snahy o vytvoření právního rámce v budoucnu budou na tento problém dále narážet.

Možným řešením této patové situace by bylo vytvoření takového modelu složení správní rady, kde by byly zastoupeny všechny členské státy Evropské unie, Komise i Parlament. Taková správní rada by tak zpravidla měla přibližně 30 členů. Pro efektivnější vedení a posílení pozice Komise, případně i Parlamentu by

¹⁹⁷Konkrétně členění dle P. Craiga uvedené v jeho publikaci EU administrative law.

bylo ustaveno předsednictvo, čítající pět až deset členů, v němž by byly zastoupeny členské státy na rotační bázi, Komise i Parlament. Otázkou je, jestli by tento model byl použitelný u všech agentur. Je velmi pravděpodobné, že u agentur zaměřených na oblasti např. mořského rybolovu by musel existovat mechanismus, aby v jejich předsednictvu nezasedaly státy jako Česká republika nebo Maďarsko.

Rozbor vybraných agentur dokázal zejména nejednotnost právní úpravy agentur, kdy i agentury působící ve stejné oblasti a vykonávající úkoly podobného charakteru mohou mít rozdílnou organizační strukturu. Celkově taková roztržitost volá po vzniku společného právního rámce. Pokud bude proces vytváření agentur dále pokračovat a lze předpokládat, že tomu tak bude, bez uceleného a závazného rámce se bude tato část správního práva Evropské unie stávat více a více nepřehlednou.

Nesporným přínosem agentur je umožnění efektivnější výměny informací a zkušeností mezi národními subjekty než umožňuje např. komitologie. Agentury také zefektivnily samotné získávání těchto informací přes síť národních orgánů, jež spravují. Zároveň výstupy činnosti agentur propůjčují větší důvěryhodnost těm návrhům a politikám Komise, kterým agentury poskytují vědeckou a technickou oporu. Agentury v tomto ohledu pracují s obrovským množstvím informací a statistik jak národní tak celoevropské úrovně. Hlavním problémem agentur byla a je jejich nejednotnost, která pramení zejména ze způsobu jejich zřizování jako ad hoc orgánů na základě konsensu Komise a členských států.

V cestě jakékoliv větší reformace agentur stojí míra provázanosti jednotlivých aktérů správního práva Evropské unie. Případná změna by měla vliv nejen na samotné agentury, ale zejména na Komisi a další instituce Evropské unie. Pokud by došlo k posílení pravomocí agentur, byla by nejpravděpodobněji oslabena pozice Komise. Podmínkou pro vytvoření skutečných regulačních agentur by také musela být ochota k větší míře integrace členských států, která se v současné době nejeví jako příliš pravděpodobná. Posílení pravomocí agentur bez konsolidace současného stavu by mohlo jejich hlavní nedostatek, tedy

nejednotnost, ještě posílit. Určitá konsolidace agentur v současnosti probíhá na základě iniciativy Komise a následně vydání Společného prohlášení a přístupu k decentralizovaným agenturám Komise, Radou a Parlamentem. Tento dokument však není závazný a celou řadou problémů agentur se vůbec nezabývá. Zároveň s tímto procesem vznikají stále nové agentury, které trpí více či méně stejnými nedostatky jako ty stávající.

Seznam zdrojů

Monografie

1. POMAHÁČ, Richard; HANDRLICA, Jakub. *Evropské správní právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 169 s. ISBN 978-80-7400-437-7.
2. CRAIG, Paul. *EU administrative law*. 2. vyd. New York: Oxford University Press, 2012, 777 s. ISBN 978-01-9956-862-8.
3. HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. Policy implementation. In: HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. *EU administrative governance*. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, 2006, 622 s. ISBN 9781845422851.
4. EVERSON, Michelle; JOERGES, Christian. Re-conceptualising Europeanisation as a public law of collisions: comitology, agencies and an interactive public adjudication. In: HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H. *EU administrative governance*. Northampton, MA: E. Elgar, 2006, 622 s. ISBN 9781845422851.
5. HOFMANN, Herwig C. H.; TÜRK, Alexander H., ROWE, G. C. *Administrative law and Policy of the European union*. New York: Oxford University Press, 2011, 1064 s. ISBN 978-0-19-928648-5.
6. CRAIG, Paul. *UK, EU and Global administrative law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015, 846 s. ISBN 978-1-107-12512-4.
7. CHAMON, Merijn. *EU Agencies*. New York: Oxford university Press, 2016, 389 s. ISBN 978-0-19-878448-7.
8. EVERSON, Michelle. Agencies: the „dark hour“ of the executive?. In: HOFMANN, C. H. Herwig; TÜRK, H. Alexander. *Legal challenges in EU Administrative Law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2009, 397 s. ISBN 978-1-84720-788-3.

Judikatura

9. Judgement of the Court of 13 June 1958. Meroni & Co. v. High Authority of the European Coal and Steel Community. Case 9-56. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1497246615006&uri=CELEX:61956CJ0009>
10. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ve věci C-270/12 ze dne 22. ledna 2014. Spojené království Velké Británie a Severního Irska proti Evropskému parlamentu a Radě evropské unie. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017].

Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:62012CJ0270&qid=1507725219767&from=EN>

11. Judgement of the Court of 23 April 1986, Parti écologiste „Les Verts“ v. Parliament. Case 294/83. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1509091314627&uri=CELEX:61983CJ0294>

Internetové zdroje

12. Definition and classification of „European Regulatory Agency“. Analytical Fiche Nr° 1 [online]. Evropská komise, 2010 [cit. 12. 10. 2017]. Dostupné z: http://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/fiche_1_sent_to_ep_cons_2010-12-15_en.pdf
13. Tasks, duties and responsibilities of the Director. Analytical Fiche Nr° 8 [online]. Evropská komise, 2010 [cit. 12. 10. 2017]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/fiche_8_sent_to_ep_cons_2010-12-15_en.pdf
14. Role and functioning of the Management Board. Analytical Fiche Nr° 6 [online]. Evropská komise, 2010 [cit. 12. 10. 2017]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/fiche_6_sent_to_ep_cons_2010-12-15_en.pdf
15. Communication from the Commission, *The operating framework for the European Regulatory Agencies* ze dne 11. 12. 2002 [online]. Evropská komise, 2002 [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52002DC0718&qid=1497192744118&from=EN>
16. Předloha Interinstitucionální dohody o vytvoření rámce pro evropské regulační agentury ze dne 25. 2. 2005 [online]. Evropská komise, 2005 [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005PC0059&qid=1497193794977&from=EN>
17. Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, *Evropské agentury – cesta vpřed*, ze dne 11. 3. 2008 [online]. Evropská komise, 2008 [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0135&from=CS>

18. Joint statement of the European Parliament, the Council of the EU and the European Commission on decentralised agencies, 19 July 2012 [online]. European Parliament, Council of the EU, European Commission, 2012 [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf
19. Annual report 2016 [online]. Luxembourg: Publications office. Cedefop information series. Cedefop, 2017 [cit. 21. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/what-we-do/annual-reports>
20. Programming document 2017–2020 [online]. Luxembourg: Publications office. Cedefop information series. Cedefop, 2017 [cit. 21. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/what-we-do/work-programme>
21. Statement of revenue and expenditure of the European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop) for the financial year 2017 [online]. Cedefop, 2017 [cit. 21. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.cedefop.europa.eu/en/about-cedefop/finance-and-budget/budget-and-discharge>
22. ETF Consolidated Annual Activity Report 2015 [online]. ETF, 2016 [cit. 22. 10. 2017]. Dostupné z: [http://www.etf.europa.eu/wpubdocs.nsf/0/F66E449F914AE48BC1257FD300307F36/\\$File/GB16DEC003_EN.pdf](http://www.etf.europa.eu/wpubdocs.nsf/0/F66E449F914AE48BC1257FD300307F36/$File/GB16DEC003_EN.pdf)
23. European Training Foundation. Single programming document 2017–2020 [online]. ETF, 2016 [cit. 22. 10. 2017]. Dostupné z: [http://www.etf.europa.eu/wpubdocs.nsf/0/C7E9FBAD070B5966C125807B004B6B6F/\\$File/GB16DEC011_EN.pdf](http://www.etf.europa.eu/wpubdocs.nsf/0/C7E9FBAD070B5966C125807B004B6B6F/$File/GB16DEC011_EN.pdf)
24. Budget 2017 [online]. ETF, 2016 [cit. 22. 10. 2017]. Dostupné z: [http://www.etf.europa.eu/wpubdocs.nsf/0/434C9DE06EA64A11C12580790047EDCD/\\$File/GB16DEC012_EN%20Final.pdf](http://www.etf.europa.eu/wpubdocs.nsf/0/434C9DE06EA64A11C12580790047EDCD/$File/GB16DEC012_EN%20Final.pdf)

Právní předpisy

25. Nařízení Rady (ES) č. 58/2003 ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví statut výkonných agentur pověřených některými úkoly správy programů Společenství. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R0058&qid=1507880891754&from=EN>

26. Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 10. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=en>
27. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu, o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví) In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R1093&qid=1508849342098&from=EN>
28. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 ze dne 27. června 2002, kterým se zřizuje Evropská agentura pro námořní bezpečnost. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32002R1406>
29. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 ze dne 20. února 2008, o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost letectví. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32008R0216>
30. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004, o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32004R0851>
31. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 25. listopadu 2015, o Agentuře Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32015R2219>
32. Nařízení Rady (ES) č. 2062/94 ze dne 18. července 1994, o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost a zdraví při práci. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31994R2062>
33. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1624 ze dne 14. září 2016, o Evropské pohraniční a pobřežní stráž. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32016R1624>

34. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 ze dne 23. dubna 2009, o Evropské agentuře pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací síti pro životní prostředí. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32009R0401>
35. Nařízení Rady (EHS) č. 1365/75 ze dne 26. května 1975, o založení Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31975R1365>
36. Nařízení Rady (EHS) č. 337/75 ze dne 10. února 1975, o zřízení Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31975R0337>
37. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010, o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trh). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32010R1095>
38. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010, o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32010R1094>
39. Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994, o odrůdových právech Společenství. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31994R2100>
40. Nařízení Rady (ES) č. 2965/94 ze dne 28. listopadu 1994, o zřízení Překladatelského střediska pro instituce Evropské unie. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31994R2965>
41. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Společenství a nařízení Komise (ES) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství, a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2869/95 o poplatcích placených Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory). In: *EUR-*

- Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32015R2424>
42. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 526/2013 ze dne 21. května 2013, o Agentuře Evropské unie pro bezpečnost sítí a informací. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013R0526>
 43. Nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007, o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32007R0168>
 44. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/796 ze dne 11. května 2016, o Agentuře Evropské unie pro železnice. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32016R0796>
 45. Nařízení Rady (ES) č. 768/2005, kterým se zřizuje Agentura Společenství pro kontrolu rybolovu. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32005R0768>
 46. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1920/2006, o Evropském monitorovacím centru pro drogy a drogovou závislost. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32006R1920>
 47. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016, o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32016R0794>
 48. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32002R0178>
 49. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32009R0713>

50. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1077/2011 ze dne 25. října 2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32011R1077>
51. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1339/2008 ze dne 16. prosince 2008 o zřízení Evropské nadace odborného vzdělávání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32008R1339>